

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Štěpánka Prucková

Internet a autorské právo

**rozsah odpovědnosti jednotlivých subjektů a způsob ochrany
proti pirátství**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Irena Holcová

Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu) : srpen 2017

Prohlašuji, že předloženou diplomovou práci jsem vypracoval/a samostatně a že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Štěpánka Prucková

V Praze dne 27. 8. 2017

Děkuji paní doktorce JUDr. Ireně Holcové za cenné rady, konzultace a ochotu mi kdykoliv pomoci. Děkuji svým nejbližším za podporu během celého studia.

Obsah

Úvod.....	6
1. Autorské právo.....	9
1.1 Autorské dílo, výlučná práva autora, licence.....	10
1.1.1 Veřejné licence.....	14
1.2 Výjimky z autorskoprávní ochrany, třístupňový test, volné dílo.....	15
2. Odpovědnost za zpřístupňování obsahu na internetu.....	20
2.1 Odpovědnost za vlastní obsah zpřístupněný na internetu.....	23
2.1.1 Povaha a rozsah odpovědnosti za vlastní obsah a nároky z ní vyplývající.....	24
2.2 Odpovědnost za cizí obsah zpřístupňovaný na internetu.....	27
2.2.1 Povaha a rozsah odpovědnosti za cizí obsah a nároky z ní vyplývající.....	29
2.2.2 Omezení odpovědnosti za cizí obsah.....	30
2.2.2.1 Omezení odpovědnosti poskytovatelů prostoru.....	33
2.2.2.2 Omezení odpovědnosti poskytovatelů přístupu k internetu za přenášený cizí obsah.....	35
2.2.2.3 Omezení odpovědnosti poskytovatelů služby meziukládání informací za cizí obsah.....	37
2.2.3 Odpovědnost za odkaz na cizí obsah.....	38
2.2.4 Odpovědnost internetových vyhledávačů za porušení autorského práva.....	41
3. Zvláštní případy zpřístupňování obsahu.....	46
3.1 Služby a servery určené ke sdílení obsahu.....	46
3.2 Peer-to-peer síť.....	46
3.3 Streaming.....	50
4. Odpovědnost uživatelů za stahování díla z internetu.....	54
5. Počítačové pirátství a boj proti tomuto fenoménu.....	55
5.1 Historie pirátství.....	57
5.2 Aktuální situace.....	58
5.3 Možnosti řešení pirátství formou právní regulace.....	60
5.3.1 Důslednější postihy a vymáhání sankcí při porušení autorského práva.....	60
5.3.2 HADOPI.....	61
5.3.3 Daň z internetu.....	63
5.3.4 Registrace děl.....	64
5.3.5 Omezení geoblockingu a dalších teritoriálních omezení.....	65
5.4 Možnosti řešení pirátství praktickými a ekonomickými nástroji.....	66
5.4.1 Zvyšování dostupnosti děl na platformách typu Spotify a Netflix.....	66

5.4.2 Zvyšování veřejného povědomí mezi uživateli.....	68
Závěr	70
Abstrakt.....	82
Abstract.....	83
Klíčová slova – Keywords	84

Úvod

Existuje mnoho situací a událostí, které ovlivnily a ovlivňují autorské právo. Můžou jimi být například nejrůznější ekonomické tlaky jednotlivých subjektů typu „případ myšáka Mickeyho“¹, změny postojů společnosti, vliv ostatní právní úpravy, ale hlavně vynálezy a technologie, které mění umění jako takové, jeho principy a způsoby šíření. Nejen onen často zmiňovaný vynález knihtisku přinesl, kromě zvýšené potřeby cenzury ze strany církve, myšlenku ochrany práv spisovatelů. Technologický pokrok ukázal, že tvůrčí činností nemusí být už jen psaní knih, malování obrazů, skládání hudebních děl a performance výkonných umělců – herců a hudebníků. Zvláště 19. století, kdy zejména státy dnešní západní Evropy zažívaly s průmyslovou revolucí velký hospodářský růst, přineslo mnoho nových vynálezů majících zásadní vliv i v umělecké sféře. Jmenovat můžeme třeba vznik fotoaparátu a tvorbu prvních fotografií, jejichž autoři museli společnost o svých autorských právech ještě nějakou dobu přesvědčovat. Na konci 19. století následoval Edisonův fonograf a Berlinerův gramofon, které náhle přenesly hudbu z prostředí koncertních sálů přímo k lidem domů, a v roce 1895 předvedli bratři Lumièrové v Paříži první kinematograf.

Tento výčet samozřejmě není důkladným a přesným shrnutím vývoje autorského práva, demonstruje ovšem, že technologie mají velký vliv na samotnou uměleckou sféru a potřebu tento vliv postupně promítnout do právní úpravy. Zvláště ono zmiňované 19. století také přináší významnou autorskoprávní úmluvu na mezinárodní úrovni, v roce 1886 byla ve švýcarském Bernu uzavřena Úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl, která poprvé zaručovala minimální ochranu autorských práv ve všech státech, které úmluvu podepsaly.

Ve dvacátém století bylo nových technologií a přístrojů, na něž bylo nutné reagovat právními předpisy na národní i nadnárodní úrovni, vytvořeno nespočet. Tím

---

¹ Autorská práva k této postavičce filmového studia Disney měla vypršet v již roce 1986, což by pro toto studio znamenalo ztráty příjmu v řádech miliard dolarů ročně (jeho jméno nesou nejenom filmy, ale i zábavní parky, jeho obrázky najdeme na plakátech a mnohých výrobcích). Výsledkem silné lobby tohoto studia v Kongresu byl zákon USA z roku 1976, který prodloužil autorská práva k dílům vzniklým po roce 1922 z 56 na 75 let, v roce 1998, kdy studiu hrozilo, že přijde o práva i k dalším svým postavičkám, pak byla prodloužena dokonce na 95 let. <http://zpravy.tiscali.cz/mickey-mouse-kresleny-hrdina-kvuli-keremu-ameriane-meni-zakony-270742>

nejaktuálnějším je nyní internet², jehož vývoj stále postupuje a možnosti v rámci něj se rozšiřují. Právě on je v dnešní době velkou výzvou autorského práva, i prostředkem jeho porušování. Je celosvětovým médiem vyžadujícím právní úpravu ideálně na mezinárodní úrovni, a navíc médiem měnícím se tak rychle, že na něj často neúčinněji reaguje judikatura.

I proto jsem si toto téma zvolila pro svou práci. Oblasti autorského práva se v teoretické i praktické rovině věnuji již několik let a myslím si, že právě jeho regulace v rámci Internetu i neustále rozebírané počítačové pirátství jsou tématem, jež si zaslouží hlubší pozornost.

Pro lepší orientaci čtenáře v mé práci a problematice, kterou řeší, shrnu v první části nejdůležitější pojmy, vymezím, která díla jsou autorským právem chráněna, krátce popíšu technické vlastnosti internetu, jimž je pro mé téma důležité porozumět, upřesním výjimky z autorskoprávní ochrany a shrnu základní informace o osobní působnosti a určení rozhodného práva.

Následně výklad zaměřím k tématu odpovědnosti za zpřístupňování díla na internetu. Na tuto problematiku se podívám ze dvou pohledů, nejdříve vymezím odpovědnost za zpřístupňování vlastního obsahu a navážu problematikou zpřístupňování cizího obsahu. Typy zpřístupňování, které spadají do každé z těchto kategorií, budou v každé z podkapitol blíže vysvětleny. U obou z těchto typů odpovědnosti se budu zabývat povahou a rozsahem jednotlivých typů odpovědnosti a nároky, které z nich vyplývají. U odpovědnosti za zpřístupňování cizího obsahu se detailněji zaměřím také na možnosti omezení odpovědnosti subjektů a vysvětlím podmínky tzv. „bezpečného přístavu“. Ráda bych poté upřesnila odpovědnost za odkaz na cizí obsah a odpovědnost internetových vyhledávačů za cizí obsah.

V další části se soustředím na problematiku stahování děl z internetu, zejména tedy odpovědnost koncových uživatelů a možnosti stahování děl pro osobní potřebu, včetně nezbytnosti aplikace tzv. třístupňového testu.

---

² Přestože se v praxi vyskytují různá pojetí a rozlišení ohledně používání výrazů „internet“ nebo „Internet“, budu ve své práci používat tento výraz pouze s malým písmenem na začátku slova.

Kapitola pátá bude předchozí teoretickou část demonstrovat na specifických případech užití díla, popíše regulaci odpovědnosti v rámci konkrétních služeb a programů, které internet nabízí.

Ve výše zmíněných částech práce budu vycházet z mezinárodních smluv, evropských směrnic, judikatury Soudního dvora Evropské Unie a českých soudů a z české právní úpravy, zejména autorského zákona, občanského zákoníku a zákona o některých službách informační společnosti.

Nakonec bych se chtěla věnovat možnostem, jak řešit internetové pirátství. Kromě možností ochrany pomocí právní regulace se zaměřím na řešení pomocí změn na úrovni trhu, technologií a přístupu uživatelů, jež se v poslední době ukazují jako mnohem efektivnější a pro všechny strany příjemnější cesta. Uvedu také současné aktivity ze strany České protipirátské unie a Europolu.

Prvním cílem mé práce je tedy prezentovat čtenáři současný systém autorskoprávní odpovědnosti na internetu a poskytnout mu tak konkrétní informace, jež nemusí dlouze dohledávat z velkého množství zdrojů, které nyní existují. Tím druhým, snad o něco zajímavějším, bude jej zasvětit do účinných možností řešení internetového pirátství, kterými se může inspirovat současný umělecký trh i každý z nás.

1. Autorské právo

Kultura, umělecká tvorba a hlavně význam, který obyvatelé jednotlivých zemí těmto oblastem přisuzují, tvoří jistě jedno z kritérií, dle nichž v současnosti posuzujeme vyspělost moderních států.³ Jejich vztah ke kultuře a obzvláště kulturní produkci bývá vyjádřen nejen velikostí finanční podpory a propagací kulturních událostí, ale také způsobem právní ochrany autorské produkce. V zásadě první relevantní a vymahatelná autorskoprávní úprava vznikala jako součást angloamerické právní doktríny v 18. století a usilovala o rovnováhu mezi oprávněnými zájmy autorů a zájmy společnosti.⁴

Autorské právo je součástí práva duševního vlastnictví. Z objektivního hlediska jej definujeme jako soubor právních norem upravujících vytvoření a užití děl literárních, uměleckých a vědeckých⁵. Z hlediska subjektivního je autorským právem souhrn oprávnění příslušejících autorovi k jeho dílu, které vytvořil svou duševní tvůrčí činností.⁶ Předmětem autorskoprávní úpravy jsou poté práva autora k jeho autorskému dílu, práva související s právem autorským⁷, právo pořizovatele k jím pořízené databázi, ochrana autorských práv a práv souvisejících s právem autorským⁸.

Pro české autorské právo hrají významnou roli mnohé mezinárodní úmluvy, jichž je Česká republika signatářem, zejména již zmíněná Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl z roku 1886, Všeobecná úmluva o autorském právu, Římská úmluva, Ženevská úmluva z roku 1971, a dále dohoda TRIPS uzavřená v rámci Světové obchodní organizace nebo dohody Světové organizace duševního vlastnictví – WCT, tedy Smlouva o právu autorském, a WPPT, Smlouva o výkonech výkonným umělců a o

---

³ MYŠKA, Matěj. *Veřejné licence v České republice: verze 2.0*. Brno: Masarykova univerzita, 2014. s. 11. ISBN 978-80-210-7192-6.

⁴ JAK NA INTERNET: 2.1 Autorská práva. In: *Cz.nic* [online]. Praha: CZ.NIC z.s.p.o., 2017 [cit. 2017-06-09]. Dostupné z: <https://www.jaknainternet.cz/page/1191/autorska-prava/>

⁵ RADVANOVÁ, Senta, Marta KNAPPOVÁ, Jiří ŠVESTKA a Jan DVORČÁK. *Občanské právo hmotné*. 4., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: ASPI, 2007. S. 180. ISBN 978-80-7357-231-0.

⁶ tamtéž

⁷ Právy souvisejícími s právem autorským jsou dle § 1 písm. b) práva výkonného umělce k jeho uměleckému výkonu, právo výrobce zvukového záznamu k jeho záznamu, právo výrobce zvukově obrazového záznamu k jeho záznamu, právo rozhlasového a televizního vysílatele k jeho vysílání, právo zveřejnitelů k dosud nezveřejněnému dílu, k němuž uplynula doba trvání majetkových práv a právo nakladatele na odměnu.

⁸ § 1 z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

zvukových záznamech. V současné době se jedná o ratifikacích dalších úmluv WIPO, Pekingské smlouvy upravující práva výkonných umělců a Marakkéšské smlouvy. Obě byly podepsány mj. všemi státy EU, proces ratifikace však stále probíhá. Od vstupu do EU jsou pro nás zásadní také směrnice Evropské Unie, které mají na českou legislativu značný vliv. V rámci českých zákonů je pro autorské právo nejdůležitější z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon, subsidiárně poté z. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

1.1 Autorské dílo, výlučná práva autora, licence

Začátkem této práce bych ráda shrnula základní informace o autorském dílu a právům k němu. Tato fakta nebudou rozebrána detailněji, než je nezbytné pro porozumění problematice odpovědnosti na internetu a internetového pirátství.

Autorské dílo zákon definuje jako „*dílo literární a jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoliv objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam.*“⁹ Posouzení, zda se jedná o dílo chráněné autorským zákonem, tedy závisí na několika podmínkách. Nejdříve je nutné posoudit, zda má dílo charakter díla literárního, jiného uměleckého nebo vědeckého. Toto kritérium může být samozřejmě velmi subjektivní, obecně ale postačuje, pokud je alespoň možné ho příjemcem jako umělecké nebo vědecké vnímat¹⁰. Dále bude posuzována jeho jedinečnost, tedy zjednodušeně splnění obecného požadavku na neexistenci dvou stejných autorských děl, a znak tvůrčí duševní činnosti autora na jeho díle. Nakonec musí být dílo vyjádřeno v jakékoliv objektivně vnímatelné podobě, a to i podobě elektronické. Platí ovšem, že k samotnému vnímání dojít nemusí, postačí, existuje-li alespoň taková možnost¹¹. Tato podmínka navíc může být splněna pouze ve

---

⁹ § 2 odst. 1 věta 1. z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

¹⁰ KŘÍŽ, Jan. *Ochrana autorských práv v informační společnosti*. Praha: Linde, 1999. s. 26. ISBN 80-720-1190-1.

¹¹ KŘÍŽ, Jan, Irena HOLCOVÁ, Jiří KORDAČ a Veronika KŘEŠŤANOVÁ. *Autorský zákon - komentář a předpisy související*. 2. vyd. Praha: Linde, 2005. s. 43. ISBN 80-7201-385-X.

vztahu k omezené skupině osob¹², např. jen ve vztahu k programátorům počítačového programu.

Zákon pak v ustanovení § 2 odst. 1 demonstrativně uvádí příklady autorských děl¹³ a v odstavci 2 výjimky z výše uvedené definice autorského díla. Ty jsou založeny na právní fikci, že za dílo se považuje také počítačový program, je-li autorovým vlastním duševním výtvorem, fotografie a za určitých podmínek také databáze coby dílo souborné¹⁴. Všechny tři uvedené výtvořiny budou považovány za autorské dílo a jako takové chráněny i přesto, že mohou postrádat jedinečnost.¹⁵ Dále naopak zákon uvádí v odstavci 6, co dílem ze své podstaty není¹⁶ a v § 3, kterým dílům v žádném případě autorskoprávní ochrana nenáleží s ohledem na veřejný zájem. Zde půjde zejména o díla úřední a výtvořiny tradiční lidové kultury, jejichž autor není znám¹⁷.

Autorské právo se vztahuje jak na hotové dílo, tak i na jeho vývojové fáze a části, které splňují podmínky definice autorského díla.¹⁸

Autorem, tedy osobou, které autorská práva náleží už samotným vytvořením díla, je „fyzická osoba, která dílo vytvořila“¹⁹. Autorskoprávní ochrana podle autorského zákona a v souladu s Bernskou úmluvou je neformální. Autorské dílo, na rozdíl třeba od patentů, tak není pro vznik autorskoprávní ochrany potřeba registrovat ani hlásit, dokonce ani není nutné jej zpřístupnit veřejnosti. Autorská práva vznikají objektivně, okamžikem jejich vyjádření v jakékoliv objektivně vnímatelné podobě, bez ohledu na vůli autora²⁰ a sám autor nemá možnost se jich jednostranně vzdát²¹.

---

¹² CHALOUPKOVÁ, Helena. *Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským (autorský zákon) a předpisy související: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2007. Beckovy texty zákonů s komentářem. s. 4. ISBN 978-80-7179-586-5.

¹³ Např. dílo slovesné vyjádřené řečí nebo písmem, hudební, dramatické, hudebně dramatické atd.

¹⁴ § 2 odst. 2 z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

¹⁵ Např. fotografie, kterou pořídí turista na Karlově mostě a která bude jeho duševním výtvorem, bude pod ochranou autorského práva, i přesto, že úplně stejnou fotografii pořídí jiný turista stojící pár centimetrů od něj.

¹⁶ Např. námět díla sám o sobě, denní zpráva, myšlenka nebo vědecká teorie.

¹⁷ § 3 z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

¹⁸ § 2 odst. 3 z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

¹⁹ § 5 odst. 1 z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

²⁰ MYŠKA, Matěj. *Veřejné licence v České republice: verze 2.0*. Brno: Masarykova univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-7192-6.

²¹ § 11 odst. 4 a § 26 odst. 1 z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

Obsahem autorského práva jsou práva osobnostní a práva majetková, tedy práva v subjektivním smyslu. Práva osobnostní náleží vždy pouze autorovi²² a jsou jimi např. právo osobovat si autorství, právo rozhodnout o zveřejnění nebo právo na nedotknutelnost díla²³. Tato práva jsou nepřevoditelná a smrtí autora zanikají²⁴, ovšem ani po smrti autora není možné osobovat si autorství k jeho dílu a dílo lze užít jen způsobem nesnižujícím jeho hodnotu²⁵. Práva majetková zahrnují právo dílo užít a jiná majetková práva²⁶. Právem dílo užít je zejména právo na jeho rozmnožování, rozšiřování, pronájem a další, včetně práva v nehmotné podobě na sdělování veřejnosti, kterým se rozumí hlavně právo na provozování díla živě nebo ze záznamu, právo na vysílání díla rozhlasem a televizí a právo na přenos a provozování rozhlasového či televizního vysílání díla²⁷.

Majetková práva autora „*trvají, pokud není dále stanoveno jinak, po dobu autorova života a 70 let po jeho smrti.*“²⁸ Trvání majetkových práv k dílu vytvořenému spoluautory se pak počítá od smrti posledního přeživšího spoluautora²⁹. Zvláštní kategorii tvoří majetková práva výkonných umělců, tedy umělecké výkony herců, zpěváků, hudebníků, tanečníků a dalších, která trvají 50 let od vytvoření výkonu³⁰. Byli-li ovšem oprávněně vydán nebo sdělen veřejnosti zvukový záznam takového výkonu, zanikají práva výkonného umělce 70 let od prvního takového vydání nebo sdělení záznamu veřejnosti. Byli-li pořízen jiný než zvukový záznam, zanikají práva výkonného umělce 50 let od prvního oprávněného vydání nebo sdělení veřejnosti³¹. Zákon v § 27 dále uvádí také specifickou úpravu pro trvání majetkových práv k dílu audiovizuálnímu a k dílu hudebnímu s textem.

Práva majetková může autor postoupit na jiného licenci, tedy smlouvou, jíž poskytovatel postupuje „*nabyvateli oprávnění k výkonu práva duševního vlastnictví (licenci) v ujednaném omezeném nebo neomezeném rozsahu a nabyvatel se zavazuje,*

---

²² po smrti autora mohou osoby uvedené v § 11 odst. 5 a. z. uplatňovat práva v tomto ustanovení uvedená

²³ § 11 z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

²⁴ § 11 odst. 4 z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

²⁵ § 11 odst. 5 z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

²⁶ Např. právo na odměnu při opětném prodeji originálu uměleckého díla dle § 24 z. č. 121/2000 Sb. nebo právo na odměnu v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu a vlastní potřebu dle § 25 z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon.

²⁷ § 12 odst. 4 z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

²⁸ § 27 odst. 1 z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

²⁹ § 27 odst. 2 z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

³⁰ § 73 z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

³¹ tamtéž

*není-li ujednáno jinak, poskytnout poskytovateli odměnu.*³²“ Poskytovatel licence může udělit licenci výhradní, nebo nevýhradní, přičemž platí, že není-li výslovně ujednána licence výhradní, půjde o licenci nevýhradní³³. Ujednají-li si strany výhradní licenci, potom „*poskytovatel nemá právo poskytnout tutéž licenci třetí osobě po dobu, co výhradní licence trvá*“³⁴ a, nedohodnou-li se strany jinak, zdrží se také sám poskytovatel licence výkonu práva, ke kterému udělil výhradní licenci.³⁵ Je-li ujednána licence nevýhradní, poskytovatel může poskytnout licenci i jiným osobám nebo ji užít sám³⁶.

Na uzavírání licenčních smluv se použijí obecná ustanovení o smlouvách v § 1731 a následující občanského zákoníku. Návrh smlouvy (nabídka) i jeho přijetí (akceptace) jsou v obecné rovině jednostranné právní úkony adresované³⁷. Standardní licenční smlouvu je možné uzavřít pouze mezi konkrétními subjekty – poskytovatelem licence a nabyvatelem. Ti spolu sjednávají podmínky užití díla, mj. způsob a rozsah užití díla, v jaké podobě lze dílo užít a výši odměny za licenci. Od novely autorského zákoníku č. 216/2006 Sb. však české právo umožňuje také podání návrhu na uzavření smlouvy projevem vůle vůči neurčitému počtu osob. Toto oprávnění je vyjádřeno také v § 2373 odst. 2 občanského zákoníku, který dále umožňuje určit obsah smlouvy odkazem na licenční podmínky, jež jsou stranám známé nebo veřejně dostupné. S přihlédnutím k obsahu návrhu, praxi stran nebo zvyklostem, může být souhlas s návrhem projeven konkludentně, tedy provedením určitého úkonu bez vyrozumění navrhovatele³⁸. Je-li v návrhu, který je adresovaný neurčitému okruhu osob a který lze přijmout konkludentně, určena lhůta k přijetí, „*nelze návrh během této lhůty odvolat*“³⁹.

Výše uvedené je důležité pro institut tzv. veřejných licencí, kterým se budu věnovat v následující kapitole.

---

³² § 2358 odst. 1 z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

³³ § 2362 z. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

³⁴ § 2360 odst. 1 z. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

³⁵ tamtéž

³⁶ § 2361 z. č. 89/2000 Sb., občanský zákoník

³⁷ ŠVESTKA, Jiří a Jan DVORÁK a kol. *Občanské právo hmotné 2. 5.*, jubilejní aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2009. s. 35. ISBN 978-807-3574-666.

³⁸ § 2373 odst. 2 z. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

³⁹ § 2373 odst. 3 z. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

1.1.1 Veřejné licence

Klasický způsob uzavírání licenčních smluv není v prostředí internetu kvůli své zdoluhavosti a náročnosti příliš praktický. Nejen za účelem zjednodušení tohoto systému, ale také z důvodu, že stále vyšší procento lidí má zájem šířit své dílo bezúplatně a bez jakýchkoliv jiných nároků, vyvinul se postupně systém tzv. veřejných licencí. Veřejné licence mají, oproti licencím běžným, několik charakteristických vlastností. Jsou (i) sjednávány na dálku, (ii) autor je potenciálně uzavírá s neomezeným počtem uživatelů, (iii) z užívání díla nesmí být nikdo dopředu vyloučen, (iv) licence jsou poskytovány bezúplatně a (v) obsah licenčních podmínek je realizován jednoduchým odkazem na jejich veřejně dostupné znění.⁴⁰ O obsahu veřejných licencí není prakticky možné s autorem vyjednávat, jedná se tedy o tzv. adhezní smlouvy⁴¹ a je tedy na jejich uzavírání nutné dodržovat podmínky, jež občanský zákoník pro tento typ smluv stanoví. Dle typu svého díla si může autor zvolit mezi různými typy veřejných licencí. Jako příklad uvádím celosvětově nejznámější licence Creative Commons (CC), které byly poprvé představeny v prosinci 2002 jako reakce na neustálou expanzi autorského práva⁴². Jejich výhodou je jejich jednoduchost a srozumitelnost pro obě smluvní strany. Jde o případ, kdy se licence poskytuje odkazem na licenční podmínky. Licenční podmínky, resp. základní licenční prvky z nich vyplývající, jsou vyjádřeny v zájmu srozumitelnosti pomocí grafických symbolů, které vyjadřují rozsah oprávnění při nakládání s dílem, případně tento rozsah nakládání omezují. Nejširší licencí, kterou lze v rámci CC poskytnout, je licence „Uveďte původ“ (CC BY), která opravňuje ostatní k šíření, upravování, vylepšování díla a vytváření dalších děl na jeho základě, a to i komerčně. Jedinou podmínkou této licence je povinnost uvést autora původního díla⁴³. Naopak nejužším typem je licence „Uveďte původ - Neužívejte komerčně - Nezpracovávejte“ (CC BY-NC-ND), která umožňuje dílo autora stahovat a sdílet jej s

---

⁴⁰ MYŠKA, Matěj, Radim POLČÁK, Jaromír ŠAVELKA, Libor KYNCL a Iveta SVIRÁKOVÁ. *Veřejné licence v České republice: verze 2.0*. Brno: Masarykova univerzita, 2014. s. 39. ISBN 978-80-210-7192-6.

⁴¹ § 1798 a n. z. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

⁴² MYŠKA, Matěj. *Veřejné licence*. Brno: Masarykova univerzita, 2014. s. 69. ISBN 978-80-210-7538-2.

⁴³ O licencích: Jak fungují tyto licence. *Creative Commons* [online]. Mountain View, California [cit. 2017-07-08]. Dostupné z: <https://creativecommons.org/licenses/>

ostatními za podmínky uvedení autora, druhá strana však nesmí dílo jakkoliv upravovat ani užívat komerčně⁴⁴.

V akademické praxi funguje systém licencí Open Access, k jejichž principům se podpisem Berlínské deklarace⁴⁵ veřejně přihlásily také mnohé instituce v České republice, např. Grantová agentura ČR, Akademie věd ČR, Univerzita Karlova v Praze nebo Masarykova univerzita⁴⁶. V softwarovém prostředí již dlouho fungují kategorie hromadně označované jako „free and open source software“. Sám zakladatel licencí Creative Commons Lawrence Lessig prohlásil, že základní myšlenku, na které CC fungují, „ukradl“ právě od Free Software Foundation⁴⁷.

1.2 Výjimky z autorskoprávní ochrany, třístupňový test, volné dílo

Jak bylo uvedeno výše, právo dílo užít má vždy sám autor, nebo osoba, které autor poskytl licenci k užití díla. Zákon však stanovuje situace, kdy pro užití díla nemá uživatel povinnost získat souhlas autora. Jedná se o tzv. zákonné výjimky a omezení⁴⁸ a dělíme je na dvě základní skupiny – volná užití a zákonné licence⁴⁹. Užití těchto výjimek je omezeno limity tzv. třístupňového testu v konkrétních případech, potažmo i judikaturou SDEU.

Volným užitím se rozumí, nestanoví-li autorský zákon jinak, „užití pro osobní potřebu fyzické osoby, jehož účelem není dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu“⁵⁰. Do autorského práva tedy nezasáhne fyzická osoba, která pro svou osobní potřebu zhotoví záznam, rozmnoženinu nebo napodobeninu díla⁵¹, např. pokud si pořídí kopii filmu, hudebních souborů z CD (ať už půjčeného,

---

⁴⁴ tamtéž

⁴⁵ Berlínská deklarace o otevřeném přístupu ke znalostem v přírodních a humanitních vědách

⁴⁶ MYŠKA, Matěj, Radim POLČÁK, Jaromír ŠAVELKA, Libor KYNCL a Iveta SVIRÁKOVÁ. *Veřejné licence v České republice: verze 2.0*. Brno: Masarykova univerzita, 2014. s. 60. ISBN 978-80-210-7192-6.

⁴⁷ CC in Review: Lawrence Lessig on Supporting the Commons. *Creative Commons* [online]. Mountain View, California, 2005 [cit. 2017-07-08]. Dostupné z: <https://creativecommons.org/2005/10/06/ccinreviewlawrencelessigonsupportingthecommons/>

⁴⁸ § 12 z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

⁴⁹ § 30 a n. z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

⁵⁰ § 30 odst. 1 z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

⁵¹ § 30 odst. 2 z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

koupeného, nebo staženého z internetu), stáhne takové dílo z internetu nebo si naskenuje a vytiskne oblíbenou knihu⁵². Zisky, které tímto ušly producentům a autorům, jsou kompenzovány průběžnými pevnými platbami, jež jsou odváděny příslušným kolektivním správcům z prodeje a provozování rozmnožovacích nebo ukládacích technologií⁵³.

Volné užití má však určité meze. Koncový uživatel musí být fyzickou osobou a nesmí obcházet tzv. technické prostředky ochrany (DRM), kterými autor dílo zabezpečil⁵⁴. Prostředky DRM jsou právě z důvodu jejich kolize s právem na volné užití díla často kritizovány, přesto se jejich odpůrcům zatím nepodařilo dosáhnout zákonné podpory pro jejich zrušení. Pro určení mezí je také nutné vymezit, co se rozumí pojmem „užití pro osobní potřebu“. Dle Telce a Tůmy⁵⁵ jde o užití díla v soukromí uživatele, jehož hlavním účelem je např. osobní zábava nebo sebevzdělávání. Autoři nato dodávají, že pravidlo platí bez ohledu na to, zda takto v soukromí získané duševní obohacení bude případně dále užito při uživatelských podnikatelských aktivitách. Dle mého názoru by v takovém případě bylo předmětem dokazování, co bylo opravdovým účelem takového užití, a to v rámci znění § 30 odst. 1 autorského zákona, který výslovně stanoví výjimku pro užití díla pro osobní potřebu fyzické osoby, „*jehož účelem není dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu*“⁵⁶. Autoři⁵⁷ pak doplňují, že do „soukromí uživatele“ je možné zahrnout i užití v rámci okruhu osob blízkých dle § 22 občanského zákoníku.

Z volného užití díla jsou podle § 30 odst. 3 a. z. vyloučeny počítačové programy, elektronické databáze a záznamy audiovizuálního díla pořízené při jeho provozování nebo přenosu, tedy např. při nahrávání filmu při projekci v kině, ne však nahrávání

---

⁵² To ovšem neplatí v případě pořízení tiskových rozmnoženin pro díla hudební a hudebně dramatická. § 30a odst. 1 písm. d) z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

⁵³ tamtéž

⁵⁴ § 43 odst. 1 z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

⁵⁵ TELEEC, Ivo. *Autorský zákon: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2007. Velké komentáře. s. 345. ISBN 978-807-1796-084.

⁵⁶ Toto znění odpovídá také čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/29/ES o harmonizaci některých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti

⁵⁷ TELEEC, Ivo. *Autorský zákon: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2007. Velké komentáře. s. 345. ISBN 978-807-1796-084.

filmu promítaného v televizi⁵⁸. Přestože doslovný výklad zákona by indikoval možnost zhotovit pouze jednu rozmnoženinu, Telec a Tůma⁵⁹ tvrdí, že trvání na jazykovém výkladu by znamenalo výklad ad absurdum. „*Legislativní právní jazyk hovoří totiž zásadně v jednotném čísle, což je legislativně technickým pravidlem, nic víc.*“⁶⁰ K podobnému závěru se nyní přiklání i Nejvyšší soud⁶¹, dle nějž názor, že omezení autorského práva pro osobní potřebu se vztahuje pouze na pořízení jedné rozmnoženiny z originálu, ve znění zákona oporu nemá. Jednotné číslo užitá v legislativním jazyce je pouze legislativně technickým pravidlem, z kterého dle soudu nelze v tomto směru v zásadě nic vyvozovat. „*Je tedy věcí výkladu, jaký je v konkrétním případě přípustný počet rozmnoženin pro osobní potřebu, přičemž v tomto směru je třeba poukázat na ustanovení § 29 odst. 1 autorského zákona*“⁶², tedy na ustanovení upravující tříkrokový test. Ten bude rozebrán níže.

Česká právní úprava, na rozdíl třeba od úpravy německé⁶³, nespecifikuje, do jaké míry hraje roli, že dílo podléhající autorskoprávní ochraně bylo staženo z legálního zdroje. Také Myška a ostatní⁶⁴ se přiklání k názoru, že k volnému užití díla je člověk oprávněn bez ohledu na způsob, jakým autorské dílo získal. Nejvyšší soud dokonce v roce 2009 stanovil, že ničemu nebrání, aby pro osobní účely sloužila i rozmnoženina díla pořízená v rozporu s autorským zákonem, a to jednoduše proto, že zákon tuto možnost nevylučuje⁶⁵. K opačnému názoru se přiklonil SDEU v rozsudku ACI Adam BV a další⁶⁶, kdy prohlásil, že čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/29/ES⁶⁷ „*musí být vykládán v tom smyslu, že se nevztahuje na případ, kdy jsou soukromé rozmnoženiny*

---

⁵⁸ CHALOUPOKOVÁ, Helena. *Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským (autorský zákon) a předpisy související: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2007. Beckovy texty zákonů s komentářem. s. 28. ISBN 978-80-7179-586-5.

⁵⁹ TELEC, Ivo. *Autorský zákon: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2007. Velké komentáře. s. 347. ISBN 978-807-1796-084.

⁶⁰ tamtéž

⁶¹ Usnesení Nejvyššího soudu ČR 5 Tdo 234/2009 ze dne 25. 3. 2009

⁶² tamtéž

⁶³ V Německu je zhotovení rozmnoženiny pro osobní potřebu dovoleno pouze v případě, kdy k jejímu zhotovení není použita zjevně protiprávně zhotovená nebo veřejně sdělená příloha, viz § 53 odst. 1 Urheberrechtsgesetz.

⁶⁴ tamtéž

⁶⁵ 5 Tdo 234/2009

⁶⁶ Rozhodnutí SDEU ve věci C-435/12 ACI Adam BV a další vs. Stichting de Thuiskopie ze dne 10.4.2014

⁶⁷ Směrnice 2001/29/ES Evropského parlamentu a Rady z 22. Května 2001 o harmonizaci některých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti. Čl. 5 odst. 2 písm. b) stanovuje možnost členských států zakotvit ve své právní úpravě výjimku pro volné užití díla.

pořízeny z neoprávněného zdroje“. Přestože tento výrok nemá přímý vliv na naše právní předpisy, měl by do budoucna představovat určité interpretační vodítko a ideálně být motivací pro upřesnění výkladu přímo v legislativě.

Volné užití díla hraje velkou roli při určení odpovědnosti za stahování díla z internetu, jemuž se budu věnovat v dalších částech práce. Právě zde bude vždy zásadní určit, zda konkrétní případ spadá do kategorie volného užití. Důležité je uvědomit si, že volné užití díla zahrnuje v prostředí internetu pouze jeho stahování, ne ale jeho sdílení dalším uživatelům.

Druhou část výjimek tvoří zákonné, bezúplatné licence. Těch autorský zákon stanoví několik. Pro téma odpovědnosti na internetu je důležitá zejména licence pro citace, tedy užití výňatků ze zveřejněných děl jiných autorů v odůvodněné míře nebo užití díla při vyučování, vědeckém výzkumu apod.⁶⁸ Není-li dílo anonymní, je vždy nutné uvést jméno autora nebo jméno osoby, pod jejímž jménem se dílo uvádí na veřejnost, a dále název díla a pramen⁶⁹. Z dalších zákonných licencí relevantních pro účely mé práce zákon umožňuje užití díla pro úřední a zpravodajské účely, pro účely karikatury a parodie a za účelem zhotovení dočasné rozmnoženiny⁷⁰.

Volné užití díla i všechny zákonné výjimky je nezbytné uplatnit v souladu tzv. třístupňovým testem dle § 29 odst. 1 autorského zákona a s požadavkem, aby užívané dílo bylo již dříve zveřejněno s výjimkami zákonem stanovenými⁷¹. Třístupňový, nebo také tříkrokový, test omezuje použití výjimek z autorského práva pouze na případy, kdy (i) je tato konkrétní výjimka stanovena autorským zákonem⁷², (ii) konkrétní užití není v rozporu s běžným užitím díla, a (iii) užitím nejsou nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy autora⁷³. Díky aplikaci třístupňového testu je možné odpovědět mimo jiné na výše rozebranou otázku počtu rozmnoženin díla pro vlastní osobní potřebu i otázku, zda

---

⁶⁸ § 31 odst. 1 z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

⁶⁹ HOLCOVÁ, Irena, Veronika KŘEŠŤANOVÁ a Martin VOBORNÍK. *Ochrana autorských práv: Informační materiál pro učitele k výuce na základních a středních školách*.

⁷⁰ § 34 a § 38a z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

⁷¹ § 29 odst. 2 autorského zákona

⁷² což všechny výše uvedené výjimky splňují

⁷³ DONÁT, Josef a Jan TOMÍŠEK. *Právo v síti: průvodce právem na internetu*. V Praze: C.H. Beck, 2016. s. 107. ISBN 978-80-7400-610-4.

stahováním díla z očividně nelegálního zdroje nejsou právě nepřiměřeně dotčeny oprávněné zájmy autora.

2. Odpovědnost za zpřístupňování obsahu na internetu

„Dalo by se říci, že prvním krokem k „existenci internetu“, jak jej známe, je vytvoření obsahu, který je pak prostřednictvím internetu zpřístupněn jeho uživatelům.“⁷⁴. Takový obsah má svého tvůrce a internet je platformou, kde je velmi jednoduché autorský obsah upravovat, kombinovat s jinými díly a sdílet bez souhlasu autora. Často je také náročné dohledat porušitele práv nebo určit, která osoba konkrétně ponese odpovědnost. Zvláště s příchodem nových typů služeb, na jejichž fungování není vždy autorské právo připraveno.

V této kapitole se budu zabývat odpovědností za zpřístupňování obsahu. Pro začátek je vhodné definovat, co se rozumí samotným zpřístupňováním obsahu a pohled současného práva na něj. Jak bylo rozebráno v předchozí kapitole, autorský zákon přiznává autorovi díla kromě osobnostních práv také práva majetková, a to právo dílo užít a jiná majetková práva. Zákon dále uvádí demonstrativní výčet práv⁷⁵, která spadají pod právo dílo užít, a upřesňuje jejich obsah⁷⁶. A právě v rámci těchto upřesnění zákonodárce specifikuje, která konkrétní jednání jsou považována za zpřístupňování. Pro téma mé práce jsou relevantní dva způsoby užití díla, a to rozmnožování díla a jeho sdělování veřejnosti. Oba tyto případy zahrnují užití díla v nehmotné podobě, a tudíž se s nimi můžeme setkat právě na internetu.

Rozmnožování díla je definováno jako „zhotovování dočasných nebo trvalých, přímých nebo nepřímých, rozmnoženin díla nebo jeho částí, a to jakýmkoli prostředky a v jakékoli formě“⁷⁷. „Dle prostředků zhotovení rozmnoženiny rozlišujeme dle § 13 odst. 2 autorského zákona např. rozmnoženiny tiskové, elektronické, záznamy děl provedených výkonnými umělci.“⁷⁸ Výše uvedená definice plně odpovídá čl. 9 Bernské

---

⁷⁴ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATĚJKA. *Internetové právo: Praktický průvodce*. Brno: Computer Press, 2016. s. 139 ISBN 978-80-251-4664-4.

⁷⁵ § 12 odst. 4 z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon, jedná se například o právo na rozmnožování díla, právo na jeho rozšiřování, pronájem, půjčování nebo vystavování.

⁷⁶ § 13 a n. z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

⁷⁷ §13 odst. 1 z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

⁷⁸ CHALOUPKOVÁ, Helena. *Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským (autorský zákon) a předpisy související: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2007. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-80-7179-586-5.

úmluvy a dle Chaloupkové⁷⁹ a dalších autorů se plně vztahuje i na digitální způsob rozmnožování. Zahrnujeme sem tedy také vytváření kopií nejrůznějších datových souborů, fotografií či webových stránek online a jejich nahrávání na jiný server. Tím vzniká rozmnoženina v elektronické podobě⁸⁰.

Do právem chráněných situací je nezbytné zahrnout také situace, kdy vzniká rozmnoženina nepřímá. Ta vznikne zejména konverzí videa, hudby a jiných souborů z jednoho datového formátu do druhého. Přestože z technického pohledu se o přesnou kopii nejedná, z právního hlediska o rozmnoženinu půjde, neboť podstatná je právě vnímatelná podoba, která je v tomto případě shodná⁸¹. Pokud tedy zkopírujeme např. AVI do MPEG formátu, půjde z právního hlediska o stejná díla.

Sdělováním díla veřejnosti „*se rozumí zpřístupňování díla v nehmotné podobě, živě nebo ze záznamu, po drátě nebo bezdrátově.*“⁸² Zde se jedná výlučně o nehmotnou podobu. Důležité je však porozumět, co se myslí pojmem „veřejnost“, které skupiny osob či jaké množství osob je možné pod něj zahrnout a zda se týká také omezenějších skupin, např. uživatelů školního intranetu a podobně. Zákon pojem „veřejnost“ bohužel přímo nedefinuje, k jeho výkladu se již ovšem v roce 2012 vyjádřil Soudní dvůr EU.

Ten nejprve konstatoval, že kategorie „veřejnosti“ je opravdu nejednoznačně definovatelná a že je „*třeba zvážit situaci konkrétního uživatele, jakož i veškerých osob, jimž tento uživatel sdělí chráněné zvukové záznamy.*“⁸³ Bude tedy vždy nutné detailně posoudit individuální aspekty každé situace. Tentýž rozsudek poté kritéria „veřejnosti“ pro účely autorského práva a sdělování díla veřejnosti⁸⁴ specifikuje je jako „*blíže neurčený, dosti vysoký, počet potenciálních posluchačů.*“ K tomu uvádí, že pojem „veřejnost“ zahrnuje určitý minimální práh osob, tedy ne „*příliš malý či dokonce*

---

⁷⁹ tamtéž

⁸⁰ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATĚJKA. *Internetové právo: Praktický průvodce*. Brno: Computer Press, 2016. S. 328. ISBN 978-80-251-4664-4.

⁸¹ tamtéž

⁸² §18 odst. 1 z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

⁸³ Rozsudek SDEU ve věci C – 135/10 Societa Consortile Fonografici (SCF) proti Marcou Del Corsovi ze dne 15. 3. 2012

⁸⁴ Ve smyslu čl. 3 odstavce 1 směrnice 2001/29/ES o harmonizaci některých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti ze dne 22. 5. 2001

*nevýznamný počet osob.*⁸⁵“ Relevantním počtem pro účely posuzování zpřístupnění veřejnosti však není pouze počet osob, které mají přístup ke stejnému dílu souběžně, ale také skutečnost, kolik kolika osobám bude přístupný postupně⁸⁶.

Dle kritérií citovaného rozhodnutí se tedy zřejmě nejedná o zpřístupňování díla veřejnosti, ukládá-li fyzická osoba svůj obsah pouze pro vlastní osobní potřeby, případně pro účely blízkého, přesně určeného okruhu osob, na neveřejných úložištích, jako jsou firemní cloudová úložiště, kde hranice „dosti vysokého počtu“ potenciálních uživatelů zřejmě nebude překročena. O zpřístupňování díla také většinou nepůjde, je-li sdíleno na veřejných úložištích s neveřejným přístupem, ať už zaručeným za pomoci přihlašovacích údajů specifické osoby, např. Google Drive a Úschovna, nebo zajištěným heslem na dalších typech úložišť úložištích. Avšak vždy bude nutné situaci posuzovat v závislosti na konkrétním případě, mj. podle počtu osob, které k tomuto zabezpečenému obsahu budou mít přístup. V situacích, kdy naopak zpřístupníme dílo významnému či dokonce neomezenému okruhu osob, bude předem nutné získat souhlas autora nebo jiného oprávněného subjektu. Jak už bylo uvedeno dříve, hranice pro posuzování neexistuje a ta, kterou určil soud, je dosti nespécifická, a proto bych uživateli doporučovala vždy být raději opatrnější, na nejrůznějších úložištích ukládat minimální množství autorských děl a sdílet s velmi omezeným okruhem ideálně velmi blízkých osob.

Pokud bychom chtěli vymezit vztah mezi rozmnožováním díla a jeho sdělováním veřejnosti, je vhodné si uvědomit, že prakticky nelze zpřístupňovat dílo pomocí internetu bez toho, že je pořízena jeho rozmnoženina. Právě díky této úvaze docházejí i autoři knihy Jansa a ostatní⁸⁷ k závěru, že licence udělená pouze pro sdělování díla zahrnuje také licenci pro vytvoření jeho rozmnoženiny, zatímco licenci udělenou pro vytvoření rozmnoženiny pro sdělování díla veřejnosti využít nepůjde.

---

⁸⁵ Rozsudek SDEU ve věci C – 135/10 Societa Consortile Fonografici (SCF) proti Marcou Del Corsovi ze dne 15. 3. 2012

⁸⁶ tamtéž

⁸⁷ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATĚJKA. *Internetové právo: Praktický průvodce*. Brno: Computer Press, 2016. S. 329. ISBN 978-80-251-4664-4.

Než se dostanu k samotné právní odpovědnosti za zpřístupňování, připomínám, že je možné tuto činnost realizovat pouze na základě smluvní licence získané od autora nebo jeho zástupce⁸⁸.

2.1 Odpovědnost za vlastní obsah zpřístupněný na internetu

Osoba, která tvoří obsah webových stránek, obvykle pracuje s různými typy takového obsahu, a to obsahem, který sama vytvořila (např. vlastní fotografie), s obsahem vytvořeným třetími osobami (např. komentáře k takovéto fotografii) a dále s obsahem, který stojí mezi těmito krajními případy. Zde půjde např. o obsah, který tato osoba „převezme“, případně si „jinak osvojí“, například zahrne-li do svých stránek určitou fotografii či video prostřednictvím tzv. embedded linku⁸⁹.

Každý, kdo obsah zprostředkuje, je za veškerý takový obsah odpovědný. Míra jeho odpovědnosti bude ovšem záležet právě na posouzení, zda je obsah ve vztahu k této osobě obsahem vlastním nebo cizím. Z právního hlediska bude pro toto rozlišení rozhodujícím faktorem způsob nakládání s daným obsahem (fotografií, článkem atd.)⁹⁰. Pokud osoba nakládá s obsahem způsobem, který příslušný zákon (v našem případě půjde nejčastěji o autorský zákon) označuje za relevantní, považujeme toto nakládání za přímé a obsah za vlastní. Tato osoba je pak ve vztahu k takovému obsahu jeho poskytovatelem⁹¹. Pokud tedy pan X například zpřístupní na veřejném úložišti kopii filmu, který získal jeho stažením pro osobní potřebu, bude se jednat o užití autorskoprávně chráněného obsahu dle § 12 odst. 4 autorského zákona a za tento obsah bude pan X odpovídat jako za obsah vlastní. Podotýkám, že tento závěr se vztahuje ovšem pouze k odpovědnosti pana X vůči třetím osobám, vůči autorovi díla jde stále o obsah cizí.

---

⁸⁸ Nespadá-li na jeho užití některá ze zákonných výjimek.

⁸⁹ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATĚJKA. *Internetové právo: Praktický průvodce*. Brno: Computer Press, 2016. s. 139. ISBN 978-80-251-4664-4.

⁹⁰ tamtéž

⁹¹ CERVANOVÁ, Anna. Odpovědnost za cizí obsah na internetu. In: *Právo pro podnikatele* [online]. Praha: Kropáček Legal, 2016 [cit. 2017-07-10]. Dostupné z: <https://pravopropodnikatele.cz/odpovednost-za-cizi-obsah/>

O nepřímé nakládání, tedy nakládání s obsahem cizím, naopak půjde v případě, kdy určitá osoba nakládání s obsahem pouze napomáhá nebo jej umožňuje⁹². Tato osoba bude pouze jeho zprostředkovatelem. V praxi půjde nejčastěji o různé poskytovatele internetových služeb.

V následující části se budu věnovat odpovědnosti za obsah vlastní, jež tvoří v praxi jednoznačnější a jednodušeji identifikovatelnou kategorii. Ještě před tím bych ovšem zdůraznila, že za vlastní obsah považujeme pro účely odpovědnosti za obsah nejenom obsah původní, tedy ten, který poskytovatel sám vytvoří, ale také obsah, který poskytovatel za vlastní převzal. Ve druhém jmenovaném případě půjde např. o situaci, kdy neznámý uživatel napíše komentář pod článek v internetovém deníku a jeho editor ho pak převezme do článku. Za případné porušení autorského práva tímto komentářem pak provozovatel deníku odpovídá jako za obsah vlastní⁹³. Naopak provozovatel sdíleného portálu (např. platforma pro vkládání vlastních fotografií, které ostatní uživatelé hodnotí a komentují) za tento obsah jako za vlastní neodpovídá, a to ani v případě, že by tyto příspěvky moderátorsky schvaloval⁹⁴. Je však důležité, aby z tohoto portálu bylo patrné, že se jedná o obsah uživatelský.

2.1.1 Povaha a rozsah odpovědnosti za vlastní obsah a nároky z ní vyplývající

V této části práce se budu zabývat odpovědností poskytovatele obsahu a nároky, které z této odpovědnosti vyplývají - tedy tím, co může osoba, jejíž autorská práva byla porušena, požadovat za takové porušení po poskytovateli. Základním kritériem pro posouzení je pravidlo, že každý je plně odpovědný za svůj vlastní obsah, bez ohledu na to, zda je obsah užíván v rámci internetových služeb nebo v reálném světě (např. v tisku, v televizním vysílání apod.)⁹⁵. V praxi nejběžnějšími a nejjednodušeji vymahatelnými nároky jsou nároky soukromoprávní, proto jim budu věnovat nejvíce

---

⁹² CERVANOVÁ, Anna. Odpovědnost za cizí obsah na internetu. In: *Právo pro podnikatele* [online]. Praha: Kropáček Legal, 2016 [cit. 2017-07-10]. Dostupné z: <https://pravopropodnikatele.cz/odpovednost-za-cizi-obsah/>

⁹³ JANSKA, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATĚJKA. *Internetové právo: Praktický průvodce*. Brno: Computer Press, 2016. s. 142. ISBN 978-80-251-4664-4.

⁹⁴ tamtéž

⁹⁵ tamtéž

pozornosti. Soukromoprávní odpovědnost za vlastní obsah je, vyjma případů odpovědnosti za škodu, odpovědností objektivní⁹⁶. Nezáleží, zda k porušení cizích práv došlo na základě zavinění, tedy jestli jednání bylo úmyslné nebo nedbalostí, naopak zpravidla postačí, že nastane zákonem předpokládaný následek.

Konkrétní rozsah odpovědnosti a nároky z něj vyplývající je vždy upraven v zákonech. V oblasti autorských práv se jedná o autorský zákon a subsidiárně občanský zákoník. Autorský zákon uvádí nároky demonstrativně v § 40, občanský zákoník pak zakotvuje nárok na náhradu škody a vydání bezdůvodného obohacení.

Jako první bude pro poškozenou stranu vhodné využít nároku zdržovacího a odstraňovacího⁹⁷. Jedná se o možnost poškozeného domáhat se vyslovení zákazu ohrožení svého práva nebo neoprávněného zásahu do svého práva a odstranění následků takového zásahu. Autor tedy může požadovat v prvním případě, aby soud například zakázal poskytovateli další zpřístupňování nelegálního obsahu, ve druhém případě stažení např. svého videa z webových stránek, na kterých bylo neoprávněně zveřejněno, nebo zničení neoprávněné kopie svého softwaru, kterou si třetí osoba zhotovila.

Vznikla-li autorovi škoda, má právo uplatňovat vůči poskytovateli nárok na náhradu škody dle příslušných ustanovení občanského zákoníku, potažmo ve vztahu k výši autorského zákona. Obecně vzniká povinnost náhrady škody porušením dobrých mravů, porušením povinnosti stanovené zákonem nebo porušením povinnosti vyplývající ze smlouvy⁹⁸. V rámci porušení autorského práva bude relevantní odpovědnost za škodu, jež vznikla porušením zákonné povinnosti. Jak bylo řečeno výše, v tomto případě je potřeba zavinění ze strany pachatele, přičemž občanský zákoník stanovuje právní domněnku zavinění z nedbalosti⁹⁹, tedy předpoklad, že pokud je způsobena škoda, jednal ten, kdo ji způsobil, zaviněně, a to z nedbalosti. Pokud ovšem poskytovatel prokáže, že škodu způsobit nechtěl, nevěděl, že ji může způsobit a ani vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům o tom vědět nemohl, může se odpovědnosti zprostit. Jako příklad lze uvést situaci, kdy by škůdce prokázal, že zpřístupněný obsah původně dostupný veřejnosti nebyl a k jeho zveřejnění došlo neoprávněným vniknutím

---

⁹⁶ Právní úprava určitých právních oblastí může obsahovat výjimky z tohoto pravidla, v oblasti internetu však jde opravdu o odpovědnost objektivní.

⁹⁷ § 40 odst. 1 písm. b) a d) z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

⁹⁸ § 2909 a n. z. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

⁹⁹ § 2911 z. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

do jeho počítače třetí stranou¹⁰⁰. Poslední skutečností pro vznik nároku poškozeného je existence příčinné souvislosti mezi porušením povinnosti a vznikem škody. Náhrada škody v sobě zahrnuje dvě složky, a to skutečnou škodu a ušlý zisk, tedy majetkový prospěch, jehož by poškozený jinak pravděpodobně dosáhl, nebýt škody.¹⁰¹

Občanský zákoník upravuje také nárok na vydání bezdůvodného obohacení¹⁰², tedy nárok na vydání obohacení, které porušovatel získal bez spravedlivého důvodu. Jde nejčastěji o nárok na vydání příjmů z prodeje licence k cizímu autorskému dílu, za bezdůvodné obohacení však lze považovat i samotnou skutečnost, kdy porušovatel užívá cizí dílo bez zaplacení obvyklé licenční odměny.

Stanovení výše škody a bezdůvodného obohacení může být v praxi složité. Z tohoto důvodu zákon dává poškozenému možnost domáhat se místo skutečně ušlého zisku náhrady „ve výši odměny, která by byla obvyklá za získání takové licence v době neoprávněného nakládání s dílem¹⁰³. Právní fikce v rámci bezdůvodného obohacení navíc zahrnuje i určitý sankční prvek – výše bezdůvodného obohacení, jež vzniklo na straně toho, kdo neoprávněně nakládal s dílem, aniž k tomu má potřebnou licenci, „činí dvojnásobek odměny, která by byla za získání takové licence obvyklá v době neoprávněného nakládání s dílem.¹⁰⁴“

Další možností, kterou poškozený autor má, je využití nároku satisfakčního, tedy nároku na přiměřené zadostiučinění za způsobenou nemajetkovou újmu¹⁰⁵. Zde půjde jak o omluvu, tak i o zadostiučinění v konkrétní peněžité částce.

Autorský zákon poté specifikuje také možnost žádat, aby soud výslovně určil jeho autorství, případně domáhat se uveřejnění rozsudku nebo sdělení údajů o způsobu a rozsahu neoprávněného užití, původu neoprávněně zhotovené rozmnoženiny, její ceně

---

¹⁰⁰ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATĚJKA. *Internetové právo: Praktický průvodce*. Brno: Computer Press, 2016. s. 149. ISBN 978-80-251-4664-4.

¹⁰¹ NOVOTNÝ, Petr, Pavel KOUKAL a Eva ZAHOŘOVÁ. *Nový občanský zákoník*. Praha: Grada, 2014. Právo pro každého (Grada). s. 132. ISBN 978-80-247-5165-8.

¹⁰² § 2991 a n. z. č. 89/2012 sb., občanský zákoník

¹⁰³ § 40 odst. 4 z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

¹⁰⁴ tamtéž

¹⁰⁵ § 40 odst. 1 písm. e) z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

atd. Speciálním nárokem je možnost žádat o zákaz poskytování služby, kterou využívají třetí osoby k porušování nebo ohrožování práva autora¹⁰⁶.

Na závěr kapitoly bych ráda zmínila také odpovědnost trestněprávní a správněprávní. Trestní odpovědnost vychází ze zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, v případě právnických osob potom ze zákona č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob. Autorského práva se týká § 270 trestního zákoníku, který stanovuje skutkovou podstatu trestného činu porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi. Spáchá jej osoba, která „*neoprávněně zasáhne nikoli nepatrně do zákonem chráněných práv k autorskému dílu, uměleckému výkonu, zvukovému či zvukově obrazovému záznamu, rozhlasovému nebo televiznímu vysílání nebo databázi*“. Nikoliv nepatrným zásahem se dle současné právní úpravy¹⁰⁷ rozumí vznik škody (prospěchu) alespoň 5000 Kč. Připomínám také, že v roce 2012 byla zavedena trestní odpovědnost právnických osob, jež se vztahuje na velké množství trestných činů uvedených v trestním zákoníku. Trestný čin dle § 270 trestního zákoníku je jedním z nich a odpovědnost za něj tedy může nést nejen fyzická, ale také právnická osoba.

Odpovědnost v oblasti správního práva je upravena částečně v samotném autorském zákoně, a to v § 105a a § 105b, subsidiárně se navíc použije zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

2.2 Odpovědnost za cizí obsah zpřístupňovaný na internetu

V předchozí kapitole jsme si upřesnili rozdíl mezi vlastním a cizím obsahem zpřístupňovaným na internetu. Odpovědnost za obsah cizí je kategorií, jež je z právního hlediska méně jednoznačná a která tím pádem zakládá mnoho zajímavých otázek. Než se samotné odpovědnosti začnu věnovat, ráda bych upřesnila jednotlivé osoby, které nejčastěji stojí v pozici zprostředkovatelů. Připomínám, že se jedná o osoby, které s obsahem přímo nenakládají, ovšem takovému nakládání napomáhají nebo jej

---

¹⁰⁶ § 40 odst. 1 písm. a), c), f) a odst. 3 z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

¹⁰⁷ § 138 z. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

umožňují, tedy nejčastěji o poskytovatele internetových služeb. Níže bych ráda shrnula některé z nich.

Poskytovatel prostoru, tzv. „hosting provider“ či „poskytovatel hostingu“, je osoba, která na základě smlouvy poskytuje na internetu datový prostor k ukládání obsahu jiným subjektům a obvykle pak tento obsah zpřístupňuje prostřednictvím internetu¹⁰⁸. Služba, případně další služby s ní spojené, kterou hosting provider poskytuje, se v mnohých případech liší, avšak vždy zde dochází k poskytnutí volného datového prostoru na základě smlouvy. Jedná se například o služby pro ukládání dat v cloudu (DropBox, Google Drive), provoz platform pro ukládání a zpřístupňování videa (YouTube) nebo služby pro úschovu a veřejné sdílení dat (Ulozto.cz, Megaupload).

Poskytovatel přístupu, tzv. „access provider“, případně „poskytovatel internetového připojení“, zajišťuje přenos dat, tedy obsahu, mezi dvěma osobami (mezi koncovým uživatelem a poskytovatelem obsahu). Umožňuje tedy k obsahu přístup. V praxi se jedná nejen o provozování fyzické infrastruktury a umožnění připojení uživatelům, ale také o poskytnutí komunikačních služeb nespočívajících v ukládání dat (např. hlasové služby přenášející hlas jako VoIP). V roce 2017 je v ČR evidováno více než 1200 poskytovatelů přístupu¹⁰⁹. Na přenosu dat se v konkrétní situaci většinou podílí více poskytovatelů připojení. Přenos dat bývá označován jako „*mere conduit*“.

Poskytovatel služby meziukládání informací, je osoba, která automatickými prostředky zajišťuje dočasné ukládání kopie obsahu, tzv. „caching“, do vyrovnávací paměti. Slouží k vyrovnání rozdílů mezi rychlejšími a pomalejšími zařízeními, což ve výsledku zapříčiňuje značné zrychlení práce daného hardware¹¹⁰. Pro určení odpovědnosti dle Směrnice o elektronickém obchodu je caching definován jako „*automatické dočasné přechodné ukládání, které slouží pouze pro co možná nejúčinnější následný přenos*“.

---

¹⁰⁸ MATEJKA, Ján. Odpovědnost poskytovatelů web-hostingu za cizí obsah. In: *Lupa.cz: Server o českém internetu* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-07-14]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/odpovednost-poskytovatelu-web-hostingu-za-cizi-obsah/>

¹⁰⁹ Největší databáze ISP v ČR: 1 222 poskytovatelů a 92% pokrytí. In: *Internet pro všechny* [online]. Sušice, 2017 [cit. 2017-08-27]. Dostupné z: <http://www.internetprovsechny.cz/nejvetsi-databaze-isp-v-cr-1-222-poskytovatelu-a-92-pokryti/>

¹¹⁰ Slovník. In: *Svět hardware* [online]. Praha, 2015 [cit. 2017-07-20]. Dostupné z: <https://www.svethardware.cz/slovník/c>

*informace na žádost jiných příjemců služby*¹¹¹“. V praxi je běžné, že poskytovatel meziukládání informací je zároveň provozovatelem serveru, na němž jsou uložena původní data. V takovém případě je tuto osobu nutné z hlediska práva posuzovat jako poskytovatele obsahu.

Jako poslední uvádím poskytovatele odkazu, tzv. „hyperlink supplier“, který na své webové stránce poskytuje odkazy na cizí obsah nebo takový obsah na svých stránkách zpřístupňuje prostřednictvím např. embedded linku. Zvláštní kategorií poskytovatelů odkazu jsou vyhledávací služby (Google, Seznam.cz atd.), které na základě požadavku uživatele poskytují odkaz automatizovaným způsobem¹¹².

2.2.1 Povaha a rozsah odpovědnosti za cizí obsah a nároky z ní vyplývající

Také pro odpovědnost za cizí obsah platí, že nejčastěji bude uplatňována odpovědnost soukromoprávní. Co se týče odpovědnosti trestněprávní, vzhledem k povaze vztahu zprostředkovatele k obsahu, je vyloučeno, aby zprostředkovatel byl pachatelem ve smyslu § 22 z. č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku. V úvahu tedy přichází pouze účastenství ve formě pomoci¹¹³ na trestném činu porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi¹¹⁴, jehož skutková podstata byla vymezena v předchozí kapitole. Podobné platí také pro odpovědnost správněprávní.

Soukromoprávní odpovědnost a to, na čem se zakládá, byla z obecného hlediska shrnuta v předchozí kapitole. Z tohoto shrnutí budu nyní vycházet.

Dojde-li k porušení zákonné povinnosti, nebude jejím porušitelem přímo zprostředkovatel, neboť ten sám s obsahem právně relevantním způsobem nenakládá. Přesto by si měl zprostředkovatel při zpracování cizího obsahu počínat tak, aby nedocházelo k újmě na vlastnictví jiného. V opačném případě by šlo o porušení obecné prevenční povinnosti dle § 2900 občanského zákoníku, jež je projevem jedné ze zásad

---

¹¹¹ čl. 13 Směrnice 2000/31/ES o elektronickém obchodu

¹¹² JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATĚJKA. *Internetové právo: Praktický průvodce*. Brno: Computer Press, 2016. s. 154. ISBN 978-80-251-4664-4.

¹¹³ § 24 odst. 1 písm. c) z. č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku

¹¹⁴ § 270 z. č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku

soukromého práva neminem leadere - nikomu neškodit, a na to navazující povinnosti zakročit na ochranu jiného dle § 2901 občanského zákoníku¹¹⁵.

Takové jednání zakládá odpovědnost za porušení povinnosti stanovené zákonem dle § 2910 občanského zákoníku. Poškozený by přitom musel prokázat, že existuje příčinná souvislost mezi jednáním zprostředkovatele a způsobenou škodou. Soud by dále přihlížel ke zvláštním omezením této odpovědnosti, a to se zřetelem k vyloučení povinnosti poskytovatelů průběžně monitorovat obsah. Tato omezení následně proberu podrobněji.

V každém případě je vždy možné požadovat po zprostředkovateli provedení opatření k nápravě¹¹⁶, bez ohledu na povahu závadného obsahu, a to i v případě, že sám zprostředkovatel právní předpisy neporušuje. Opatřením bude nejčastěji zneprístupnění nelegálního obsahu. Podstatné v tomto případě je, že i pokud zprostředkovatel sám zákon neporušuje, vzniká na jeho straně odpovědnost, pokud povinnost zneprístupnit obsah uloženou soudem nesplní.

Dále autorský zákoník obsahuje ustanovení o nároku poškozeného na zákaz poskytování služby, kterou využívají třetí osoby k porušování nebo ohrožování práv autora¹¹⁷. Poškozená strana má také nárok na sdělení informací ohledně porušení jejich práv¹¹⁸.

2.2.2 Omezení odpovědnosti za cizí obsah

Z praktické zkušenosti s využíváním nejrůznějších internetových služeb a předchozího výkladu je zřejmé, že neomezená odpovědnost za cizí obsah by na tyto osoby kladla nepředstavitelně vysoké nároky a ve výsledku byla kontraproduktivní. K podobnému závěru dospěli ve Směrnici 2000/31/ES o elektronickém obchodu také legislativci na

---

¹¹⁵ NULÍČEK, Michal. Ohrozí evropská autorskoprávní reforma hostingové služby?

In: *Epravo.cz* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-07-22]. Dostupné z:

<https://www.epravo.cz/top/clanky/ohrozi-evropska-autorskopravni-reforma-hostingove-sluzby-104702.html>

¹¹⁶ odstraňovací nárok dle § 40 odst. 1 písm. d) z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

¹¹⁷ § 40 odst. 1 písm. f) z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

¹¹⁸ § 40 odst. 1 písm. c) z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

půdě Evropské Unie. Směrnice na jednu stranu uznává výlučné právo autora vyslovit souhlas či zakázat zpřístupnění díla bez ohledu na použité prostředky¹¹⁹, zároveň však sjednocuje omezení odpovědnosti určitých zprostředkovatelů obsahu. Obsah této směrnice byl transponován do českého právního řádu zákonem o některých službách informační společnosti¹²⁰. V určitých případech¹²¹ však česká právní úprava volí jiný způsob vymezení podmínek neodpovědnosti, než je specifikován směrnicí. Zákon totiž v § 3 volí pozitivní vymezení odpovědnosti poskytovatele přístupu, tedy výčet situací, kdy poskytovat odpovědný je, zatímco Směrnice o elektronickém obchodu uvádí v čl. 12 – 14 výjimky z této odpovědnosti. To však může vést až k jinému výkladu ustanovení, než je zamýšlen směrnicí¹²². Tím, že směrnice stanoví pouze podmínky zániku odpovědnosti, a ne jejího vzniku, je z ní také nutné dovodit, že i pokud tyto podmínky zániku odpovědnosti naplněny nebudou, může se subjekt vyvinut prokázáním existence obecných skutečností, jejichž následkem je odpovědnosti (jako neexistence zavinění, krajní nouze atd.). Naopak zákon o některých službách informační společnosti vytváří dojem, že za splnění v něm uvedených podmínek, bude subjekt odpovědný vždy a nemůže uplatnit žádný další důvod zproštění odpovědnosti nebo vyvinění. To by však vedlo nejen k výkladu, který jde proti smyslu a významu evropského práva, ale také proti principům odpovědnosti celkově. Při aplikaci výše uvedeného zákona je tedy vždy nezbytné dodržovat eurokonformní výklad.

Omezení odpovědnosti se vztahuje pouze na tři typy zprostředkovatelů, které uvádím jako v úvodu kapitoly 2.2 jako první, tedy na poskytovatele obsahu, poskytovatele přístupu a poskytovatele služeb meziukládání informací¹²³. Pro toto omezení je používán výraz „bezpečný přístav“ („Safe Harbour“), jenž metaforicky vyjadřuje situaci, kdy zprostředkovatel při splnění konkrétních podmínek „vpluje“ do přístavu,

---

¹¹⁹ SMEJKAL, Ladislav. Nová evropská směrnice o ochraně autorského práva v informační společnosti. In: *Ikaros: Elektronický časopis o informační společnosti* [online]. Praha, 2001 [cit. 2017-07-21]. Dostupné z: <https://ikaros.cz/nova-evropska-smernice-o-ochrane-autorskeho-prava-v-informacni-spolecnosti>

¹²⁰ z. č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti

¹²¹ Zejména v ustanoveních týkajících se omezení odpovědnosti poskytovatelů prostoru.

¹²² MAISNER, Martin. *Pasivní vs. aktivní hosting: hranice režimu Safe Harbour* [online]. [cit. 2017-07-20]. Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/pasivni-vs.-aktivni-hosting-hranice-rezimu-safe-harbour?browser=mobi>

¹²³ § 3 – 5 z. č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a čl. 12 – 14 směrnice 2000/31/ES o elektronickém obchodu

kde je chráněn před nároky potenciálních poškozených. Safe Harbour se vztahuje na veškerou trestní a správní odpovědnost, odpovědnosti soukromoprávní se týká v rozsahu odpovědnosti za škodu a obdobných nároků na peněžitá plnění (např. nároku na přiměřené zadostiučinění)¹²⁴. Naopak nároky na opatření k nápravě protiprávního stavu a nároky na informace podle § 40 odst. 1 písm. c) autorského zákona nejsou bezpečným přístavem jakkoliv dotčeny. Zajímavá je možnost aplikace § 40 odst. 1 písm. f) autorského zákona, který poškozenému přiznává možnost domáhat se zákazu poskytování služby, kterou využívají třetí osoby k porušování nebo ohrožování práva autora. Přestože toto ustanovení obsahuje široké možnosti, kterých se poškozená strana může domáhat, je nutné jej na základě pravidel *lex posterior derogat legi priori* a *lex specialis derogat legi generali* vykládat v souladu se zákonem o některých službách informační společnosti, který je vůči autorskému zákonu normou s pozdější účinností a navíc normou speciální. Proto bude nezbytné aplikovat pravidla bezpečného přístavu zakotvená v zákoně o některých službách informační společnosti také na výše uvedené ustanovení autorského zákona.

Koncepce bezpečného přístavu vychází z předpokladu, že ačkoliv může prostřednictvím služeb zprostředkování obsahu docházet k šíření nelegálního obsahu, není fakticky možné, aby provozovatelé těchto služeb sledovali činnost každého uživatele¹²⁵. Taková povinnost by navíc přinesla obrovský a nežádoucí zásah do soukromí uživatelů. Pravidlo platí pro všechny tři zmíněné typy zprostředkovatelů a je výslovně stanoveno v čl. 15 Směrnice o elektronickém obchodu i v zákoně o některých službách informační společnosti, jehož § 6 určuje, že tyto zprostředkovatelé nejsou povinni (i) dohlížet na obsah jimi přenášených nebo ukládaných informací a (ii) aktivně vyhledávat skutečnosti a okolnosti poukazující na protiprávní obsah informace. V následujících kapitolách popíšu, jak se koncepce bezpečného přístavu vztahuje na konkrétní typy zprostředkovatelů a jak se k této problematice vyjadřoval také SDEU.

---

¹²⁴ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATĚJKA. *Internetové právo: Praktický průvodce*. Brno: Computer Press, 2016. s. 158. ISBN 978-80-251-4664-4.

¹²⁵ STUDENTI A PEDAGOGOVÉ PF UPOL. Odpovědnost za zprostředkovaný obsah.

In: *SOOM.cz* [online]. Luběnice, 2017 [cit. 2017-07-21]. Dostupné z: <https://www.soom.cz/clanky/569--Odpovednost-za-zprostredkovany-obsah>

2.2.2.1 Omezení odpovědnosti poskytovatelů prostoru

Podmínky „vplutí“ do bezpečného přístavu omezené odpovědnosti za cizí obsah jsou pro poskytovatele prostoru stanoveny v § 5 zákona o některých službách informační společnosti¹²⁶. Tyto kumulativní podmínky jsou tři, a to (i) podmínka neexistence vlivu, (ii) podmínka nevědomosti a (iii) podmínka pasivity a neutrality. Než každou z nich detailněji rozeberu, podotýkám, že SDEU v rozhodnutí ve věci L'Oréal v. eBay¹²⁷ potvrdil, že pro posouzení odpovědnosti není rozhodující, zda je povaha služby výdělečná, či nikoliv.

První podmínka vyžaduje, aby poskytovatel prostoru (hosting provider) nevykonával rozhodující vliv na poskytovatele obsahu, tedy aby poskytovatel obsahu např. nejednal na jeho příkaz nebo nebyl na poskytovateli prostoru závislý. Přestože tuto podmínku lze vykládat dosti široce, mnozí odborníci se shodují¹²⁸, že pouhé vlastnické nebo ekonomické propojení poskytovatele prostoru a poskytovatele obsahu vznik omezené odpovědnosti nevyklučuje.

Podmínka nevědomosti stanovuje požadavek, aby hosting provider nevěděl a navíc vzhledem ke své činnosti a okolnostem případu nemohl vědět, že se jedná o protiprávní obsah nebo protiprávního uživatele¹²⁹. Tato podmínka se posuzuje vždy individuálně a nestačí, že si je poskytovatel prostoru obecně vědom toho, že uživatelé mohou na jeho web nahrávat protiprávní obsah¹³⁰. SDEU ve věci Google France¹³¹ upřesnil, že vědomost o konkrétním obsahu nebo o jednání sama o sobě odpovědnost nezaloží, poskytovatel prostoru musí vědět také o tom, že takový obsah či jednání je protiprávní.

Nevědomost poskytovatele prostoru zaniká nejběžněji oznámením ze strany nositele práva, tedy autora, nabyvatele licence, případně kolektivního správce. Prakticky ovšem

---

¹²⁶ A čl. 14 Směrnice o elektronickém obchodu. Právě zde upozorňuji na potřebu eurokonformního výkladu.

¹²⁷ Rozsudek SDEU ve věci C-324/09, L'Oréal a další v. eBay a další ze dne 12. 7. 2011

¹²⁸ Např. HUSOVEC, Martin. *Zodpovednosť na internete: podľa českého a slovenského práva*. Praha: CZ.NIC, c2014. CZ.NIC. ISBN 978-809-0424-883.

¹²⁹ CERVANOVÁ, Anna. Odpovědnost za cizí obsah na internetu. In: *Právo pro podnikatele* [online]. Praha: Kropáček Legal, 2016 [cit. 2017-07-10]. Dostupné z: <https://pravopropodnikatele.cz/odpovednost-za-cizi-obsah/>

¹³⁰ tamtéž

¹³¹ Rozsudek SDEU ve spojené věci C-236/08 až C-238/08 ze dne 23. března 2010

může oznámení podat kdokoliv¹³². Oznámení musí být řádně odůvodněné a podložené dostatečnými důkazy. V případě, že oznámení přítomnost protiprávního obsahu prokáže, případně ztratí-li poskytovatel prostoru svou nevědomost jiným způsobem, je povinen neprodleně přijmout veškeré kroky, „*kteřé lze po něm požadovat, k odstranění nebo zneprístupnění takovýchto informací.*“¹³³ K tomu SDEU stanovil, že poskytovateli služeb ukládání obsahu je možné soudně nařídit, aby přijal navíc i opatření, která budou předcházet dalším porušováním¹³⁴. Nejedná se ovšem o povinnost kontrolovat a posuzovat veškerý obsah¹³⁵, ale o sledování takového obsahu, který byl již jednou shledán protiprávním.

Poslední z podmínek, podmínka pasivity a neutrality byla shrnuta v rozsudku Google France, kdy SDEU dovedil, že „*omezení odpovědnosti se použije na poskytovatele optimalizace pro vyhledávače na internetu, jestliže tento poskytovatel nehrál aktivní roli takové povahy, že by bylo možné konstatovat, že uložená data zná nebo kontroluje.*“¹³⁶, „Neměl by uživatel ani podsouvat, jak má obsah užit či jej ke specifickému užití motivovat. Přestože samotné rozhodnutí Google France neřeší přímo autorskoprávní problematiku, odpovědnost poskytovatelů prostoru řeší obecně a tento výklad je možné přenést i do oblasti autorského práva.“

Na tomto místě bych ráda upozornila také na iniciativu Evropské komise spojenou s její Strategii pro jednotný digitální trh¹³⁷ přijatou v květnu 2015. Za účelem dosažení jednotného digitálního trhu dochází v rámci iniciativy k široké novelizaci autorského práva, zatím poslední změnou bylo vydání tzv. druhého autorskoprávního balíčku ze dne 14. 9. 2016, který obsahuje návrh dvou směrnic a dvou nařízení. A právě návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o autorském právu na jednotném digitálním

---

¹³² CERVANOVÁ, Anna. Odpovědnost za cizí obsah na internetu. In: *Právo pro podnikatele* [online]. Praha: Kropáček Legal, 2016 [cit. 2017-07-10]. Dostupné z: <https://pravopropodnikatele.cz/odpovednost-za-cizi-obsah/>

¹³³ § 5 odst. 1 písm. b) z. č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti. S ohledem na znění čl. 12 směrnice 2000/31/ES o elektronickém obchodu je nutné takto postupovat i v případě, kdy poskytovatel mohl protiprávnost předpokládat.

¹³⁴ JANSA, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATĚJKA. *Internetové právo: Praktický průvodce*. Brno: Computer Press, 2016. s. 168. ISBN 978-80-251-4664-4.

¹³⁵ V takovém případě by šlo o rozpor se směrnicí o elektronickém obchodu a zákonem o některých službách informační společnosti.

¹³⁶ Rozsudek SDEU ve spojené věci C-236/08 až C-238/08 ze dne 23. března 2010

¹³⁷ Dostupné na <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52015DC0192>

trhu¹³⁸ obsahuje také ustanovení týkající se poskytovatelů prostoru. Článek 13 této směrnice nově zakládá poskytovatelům prostoru, kteří „ukládají velké množství děl a jiných předmětů ochrany nahrávaných jejich uživateli a zpřístupňují je veřejnosti“, povinnost přijímat ve spolupráci s nositeli práv vybraná opatření, která zajistí fungování dohod uzavřených s nositeli práv nebo která zabrání tomu, aby byla prostřednictvím jejich služeb dostupná díla, která nositelé práv identifikují. Jako příklad takových opatření uvádí směrnice účinné technologie rozpoznávání obsahu¹³⁹.

Proti takovému opatření se na straně právních odborníků i přímo mezi poskytovateli služeb zvedla velká vlna nesouhlasu. V České republice se protesty ozvaly mimo jiné na diskuzi pořádané Národním konventem o EU¹⁴⁰ na téma *Autorská práva na jednotném digitálním trhu*. Stanoviska, která na něm vyjádřilo mj. Národní centrum pro digitální ekonomiku, Ministerstvo průmyslu a obchodu nebo Ministerstvo kultury, poukazují zejména na skutečnost, že zakotvení povinnosti využívat technologie rozpoznávání obsahu je v rozporu nejen se současnou úpravou čl. 15 směrnice o elektronickém obsahu, ale také s rozhodovací praxí SDEU¹⁴¹. Stejný postoj zaujímá například také Creative Commons ČR¹⁴². O směrnici nebylo do dokončení této práce na půdě EU rozhodnuto.

2.2.2.2 Omezení odpovědnosti poskytovatelů přístupu k internetu za přenášený cizí obsah

Při poskytování prostého přenosu dat, označovaného jako *mere conduit*, má poskytovatel přístupu z povahy věci ještě menší možnosti kontroly samotného obsahu.

---

¹³⁸ Návrh 2016/0280 (COD), dostupný na <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2016/CS/1-2016-593-CS-F1-1.PDF>

¹³⁹ NULÍČEK, Michal. Ohrozí evropská autorskoprávní reforma hostingové služby?

In: *Epravo.cz* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-07-22]. Dostupné z:

<https://www.epravo.cz/top/clanky/ohrozi-evropska-autorskopravni-reforma-hostingove-sluzby-104702.html>

¹⁴⁰ Jedná se o diskuzní platformu, jež představuje místo pro debatu o evropských otázkách v ČR.

¹⁴¹ Zejména rozhodnutím C-70/10 Scarlet Extended v. SABAM, kde soud vyjádřil, že „unijní právo brání tomu, aby vnitrostátní soud uložil poskytovateli internetového připojení povinnost zavést systém filtrování za účelem zamezení protiprávnímu stahování souborů“, nebo rozhodnutím věc C-360/10 SABAM v. Netlog.

¹⁴² Stanovisko dostupné na <http://www.creativecommons.cz/stanovisko-creative-commons-cr-k-navrhu-smernice-o-autorskem-pravu-na-jednotnem-digitalnim-trhu/>

Bod 43 preambule Směrnice o elektronickém obchodu¹⁴³ připouští možnost omezení odpovědnosti poskytovatelů přenosu v případě, že (i) informaci, kterou přenáší, nevolí ani nepozměňuje, (ii) není původcem přenosu a (iii) nevolí příjemce přenášené informace¹⁴⁴, případně není sám příjemcem. Pozměněním ve smyslu tohoto ustanovení však nejsou zásahy technické povahy během přenosu, jelikož ty nemění celistvost přenášené informace. Stejnou úpravu omezení odpovědnosti přejímá i zákon o některých službách informační společnosti, na rozdíl například od § 5 odst. 3 německého Teledienstegesetz, který odpovědnost poskytovatele připojení vylučuje úplně.

Pro upřesnění výkladu výše uvedených podmínek bych ráda zmínila rozhodnutí SDEU ve věci Telekabel Wien¹⁴⁵ z března 2014. Rozsudek potvrdil praxi, která se začala objevovat u mnohých národních soudů, které vyhovovaly návrhům držitelů autorských práv na zablokování celých internetových stránek, pokud tyto stránky sloužily výlučně k porušování autorských práv¹⁴⁶. Základ sporu ve věci Telekabel Wien byl podobný – nositelé autorských práv k audiovizuálním dílům požadovali, aby rakouský poskytovatel připojení svým zákazníkům zablokoval přístup k internetovým stránkám používaným k neoprávněnému zveřejňování těchto děl. SDEU se ve svém rozhodnutí odkazoval na článek 8 odst. 4 Směrnice o harmonizaci určitých aspektů autorského práva¹⁴⁷, který stanoví povinnost členských států zajistit, „aby nositelé práv měli možnost žádat o soudní zákaz ve vztahu ke zprostředkovatelům, jejichž služby jsou třetí stranou využívány k porušování autorského práva nebo práv s ním souvisejících.“ Soud poté prohlásil, že „poskytovateli internetového připojení lze nařídit, aby svým klientům zablokoval přístup k webovým stránkám, které porušují autorské právo“. Takto lze ovšem rozhodnout za podmínky zachování přiměřenosti přijatých opatření ve vztahu k ostatním uživatelům, kteří právo při využívání připojení poskytovatele neporušují.

Výsledkem tohoto rozhodnutí je však dosti široká odpovědnost za případné neplnění těchto povinností a nedostatečná specifikace opatření, které jsou poskytovatelé připojení povinni zavést. Stejně tak, míra balancování mezi blokováním přístupu a zachováním

---

¹⁴³ A čl. 12 odst. 1 písm. c) této směrnice

¹⁴⁴ čl. 12 odst. 1 směrnice 2000/31/ES o elektronickém obchodu

¹⁴⁵ Rozsudek ve věci C-314/12, UPC Telekabel Wien GmbH v. Constantin Film Verleih GmbH a Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH ze dne 27. 3. 2014

¹⁴⁶ Např. rozhodnutí britského Vrchního soudu (EWHC) ve věci 1981 Ch Twentieth Century Fox and others vs. British Telecommunications plc ze dne 28. 7. 2011

¹⁴⁷ Směrnice 2001/29/ES

přiměřenosti, je těžko odhadnutelná. Současně, mnozí odborníci poukazují na to, že poškození díky tomuto výkladu vlastně nejsou motivováni k hledání skutečného provozovatele stránek, které porušují jejich práva.

V České republice se v loňském roce snesla kritika na nově schválený zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách. Ten v § 82 zakotvuje povinnost poskytovatelů připojení zamezit přístup k internetovým stránkám uvedeným na seznamu nepovolených stránek s internetovými hrami. Sankcí za nesplnění této povinnosti je pokuta až do výše 1 000 000 Kč. Co se týče internetových her, účinnost blokace není nikdy stoprocentní a jde vždy obejít, nejjednodušším způsobem je instalace aplikace do mobilního telefonu nebo využití šifrování prostřednictvím VPN (virtuální privátní sítě)¹⁴⁸. Průša navíc upozorňuje, že tato úprava je pravděpodobně v rozporu s § 3 zákona o některých službách informační společnosti¹⁴⁹.

2.2.2.3 Omezení odpovědnosti poskytovatelů služby meziukládání informací za cizí obsah

Ke cachingu, jenž byl definován výše, dochází ve dvou případech. Tím prvním je caching uvnitř samotného počítače, k němuž dochází při ukládání dat z pevného disku do operační paměti, druhý nastává v situaci, kdy je při prohlížení internetových stránek vytvořena kopie obsahu uloženého na serveru, na němž jsou stránky hostovány¹⁵⁰. Zprostředkování cizího obsahu se týká druhý z těchto případů, odpovědnost za něj je upravena v § 4 zákona o některých službách informační společnosti. Dle něj bude odpovědnost za protiprávní obsah uložený v mezipaměti omezena, pokud zprostředkovatel (i) aktivně nezasahuje do ukládaného obsahu, (ii) umožní přístup k informacím za shodných podmínek, za jakých je umožňuje jejich původce na výchozím místě přenosu, (iii) dodržuje pravidla o aktualizaci informace, která jsou

---

¹⁴⁸ PRŮŠA, Jiří. Právní nejistota poskytovatelů připojení k Internetu ve vztahu k zákonu o hazardních hrách. In: *Epravo.cz* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-07-24]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/pravni-nejistota-poskytovateleu-pripojeni-k-internetu-ve-vztahu-k-zakonu-o-hazardnich-hrach-102074.html>

¹⁴⁹ tamtéž

¹⁵⁰ Cache. In: *Computer Hope* [online]. 2017 [cit. 2017-07-24]. Dostupné z: <https://www.computerhope.com/jargon/c/cache.htm>

obecně uznávána a používána v příslušném odvětví, (iv) nepřekračuje limity pro používání obecně uznávaných technologií sloužících k získání údajů o užívání informací a pokud (v) přijme bezodkladně opatření k odstranění uložených informací, zjistí-li, že informace byla odstraněna na výchozím místě přenosu nebo k ní byl znemožněn přístup.

Odpovědnost ponese provozovatel serveru, který je ke cachingu užíván. V případě, že je takový provozovatel poskytovatelem prostoru, bude však jeho odpovědnost posuzována podle § 5 zákona o některých službách informační společnosti.

2.2.3 Odpovědnost za odkaz na cizí obsah

Jedním ze stavebních prvků internetu je v dnešní době internetový odkaz (nebo také link či hyperlink). Díky němu se přesouváme mezi jednotlivými stránkami a procházíme tak obsah webu¹⁵¹. Z technického pohledu rozlišujeme mezi třemi typy odkazů. Nejjednodušším z nich je prostý odkaz, který umožňuje uživateli přechod z jedné webové stránky na druhou. Dále existuje tzv. embedded link (v češtině občas nazýván jako embedovaný odkaz) a framed link. Je-li tento odkaz vložen na internetovou stránku, nezobrazí se jako zvýrazněný text či tlačítko, jak je to u odkazu prostého, ale cíl odkazu (video, obrázek) se stává přímou součástí zobrazované stránky¹⁵². Uživatelé tak nemusí vůbec vědět, že zobrazovaný obsah není součástí dané stránky. Framed link poté neodkazuje na jednotlivý obrázek nebo video, ale na celou stránku, která je vložena do rámu (tzv. frame). Vzhledem k tomu, že technická povaha framed linků je velmi podobná povaze embedded linků, bude i jejich právní posouzení totožné.

Jaká je odpovědnost osob, které určitý obsah sdílejí právě prostřednictvím odkazu? Český právní řád bohužel zatím tuto problematiku neupravuje výslovně, je tedy nezbytné vycházet zejména z obecné teorie a judikatury. Poskytovatel odkazu s obsahem sám nenakládá, není tedy možné, aby se jednalo o přímou odpovědnost. Opět tedy bude v roli zprostředkovatele s tzv. „nepřímou“ odpovědností za sdílený obsah.

---

¹⁵¹ DONÁT, Josef a Jan TOMÍŠEK. *Právo v síti: průvodce právem na internetu*. V Praze: C.H. Beck, 2016. s. 95. ISBN 978-80-7400-610-4.

¹⁵² tamtéž

Jeho postavení však není upraveno ve výše zmiňované směrnici o elektronickém obchodu a na jeho postavení se tudíž nevztahují výjimky a omezení z této směrnice vyplývající. Přestože odpovědnost poskytovatele odkazu prakticky nastane ve výjimečných případech, může odpovídat z bezdůvodného obohacení i za způsobenou škodu dle příslušných ustanovení občanského zákoníku¹⁵³, vztahovat se na něj bude také povinnost vyhovět odstraňovacímu a zabraňovacímu nároku poškozeného a splnění informační povinnosti dle autorského zákona¹⁵⁴.

Přestože odpovědnost poskytovatele odkazu bude možné dovést pouze ve výjimečných případech, může být za určitých okolností považován za spoluodpovědného za protiprávní obsah, zejména pokud napomáhal třetí osobě ve zpřístupňování tohoto obsahu¹⁵⁵. Například situaci, kdy by webové stránky poskytovatele odkazu obsahovaly databázi odkazů na převážně nelegálně zveřejněná autorská díla, by bylo možné posoudit jako porušení povinnosti nepůsobit škodu¹⁵⁶. Podmínky blíže specifikoval SDEU v případě Svensson¹⁵⁷. V případě šlo o legalitu podnikání švédské společnosti Retriever Sverige, která na svou internetovou stránku umísťovala prosté odkazy na novinové články různých jiných žurnalistických stránek. Soud konstatoval, že vzhledem k tomu, že zveřejňované odkazy umísťované na stránkách žalovaného poskytovaly uživatelům přímý přístup k předmětným autorským dílům, docházelo v tomto případě ke sdělování díla. Zároveň ovšem nedochází ke sdělování díla veřejnosti, ke kterému by již bylo nutné získat souhlas držitele autorských práv, neboť v takovém případě by dílo muselo být sdělováno nové veřejnosti. Novou veřejnost pak upřesnil jako veřejnost, *"kterou nositelé autorského práva nebrali v potaz při udělení svolení k prvotnímu sdělení veřejnosti"*¹⁵⁸. Jelikož odkazovaná díla byla již dříve přístupná všem uživatelům internetu, neexistovala v tomto případě žádná nová veřejnost, které odkaz může dílo zpřístupnit.

Soud zde tedy dospívá k tomu, že odpovědnost poskytovatele odkazu nenastane, není-li odkaz zpřístupňován novému okruhu osob. Ke sdílení veřejnosti a následné možné

---

¹⁵³ § 2010 a § 2991 z. č. 89/2012, občanský zákoník

¹⁵⁴ § 40 odst. 1 písm. b), c), d) z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

¹⁵⁵ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATĚJKA. *Internetové právo: Praktický průvodce*. Brno: Computer Press, 2016. s. 186. ISBN 978-80-251-4664-4.

¹⁵⁶ Dle § 2900 z. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

¹⁵⁷ Rozsudek SDEU ve věci C-466/12, Nils Svensson, Sten Sjörgen, Madelaine Sahlman, Pia Gadd v. Retriever Sverige-AB ze dne 13. 2. 2014

¹⁵⁸ Bod 24 rozsudku ve věci C-466/12 - Svensson

odpovědnosti poskytovatele odkazu by došlo naopak v situaci, pokud by poskytovatel odkazu například veřejně sdílel článek, který je dostupný pouze předplatitelům určitého magazínu nebo novinového deníku. Ke stejnému závěru dospěl SDEU i v případě embedded linků.

V rozhodnutí BestWater¹⁵⁹ tento soud řešil případ, kdy německá společnost BestWater vytvořila pro prezentaci svých služeb video, které bylo bez jejího vědomí nahráno na YouTube, odkud ho pomocí embeddovaného odkazu na svých stránkách sdílela konkurence. Společnost BestWater se po této konkurenční společnosti domáhala odškodnění za neoprávněné sdělování díla veřejnosti. Za užití podmínek zakotvených v případě Svensson SDEU v tomto případě konstatoval sdělování obsahu nové veřejnosti a shledal konkurenční společnost odpovědnou za neoprávněné sdělování obsahu veřejnosti. Zároveň tak potvrdil, že není rozdíl mezi prostým odkazem a embedded linkem pro účely posouzení jejich autorskoprávní povahy.

Principy zakotvené SDEU však v rozsudku známém jako kauza "Libereckého piráta"¹⁶⁰ popřel náš Nejvyšší soud. Případ se týkal mladistvého, který prodával reklamní prostor na svých hojně navštěvovaných internetových stránkách. Vysoké návštěvnosti dosahoval tím, že na těchto stránkách pomocí embedded linků zpřístupňoval filmy a seriály, takto sdílel 2470 filmů neoprávněně šířených nejčastěji přes sever Megavideo. NS rozhodl, že embedded link, jehož prostřednictvím je na stránkách zpřístupněn nelegální obsah, je třeba považovat za další šíření takového obsahu a tedy že dochází k dalšímu sdělování takového obsahu veřejnosti podle § 18 autorského zákona¹⁶¹.

Nejnovějším judikátem SDEU, jež se týká embedovaných odkazů, je rozhodnutí ve věci C-160/15 GS Media BV v Sanoma Media Netherlands BV and Others¹⁶². Zde se soud výslovně zabýval právě otázkami, jakou roli hraje legálnost či nelegálnost obsahu, na který je odkazováno. GS Media je provozovatelem nizozemské internetové stránky GeenStijl, na niž byl umístěn článek slibující čtenářům uniklé snímky holandské celebrity Britt Dekker. Tento článek obsahoval embeddovaný odkaz na australské webové stránky, z nichž bylo možné stáhnout fotografie této celebrity. Ty byly pořízeny

---

¹⁵⁹ Rozhodnutí ve věci C-348/13 BestWater International GmbH v. Michael Mebes a Stefan Potsch ze dne 21. 10. 2014

¹⁶⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu 8 Tdo 137/2013 ze dne 27. 2. 2013

¹⁶¹ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATĚJKA. *Internetové právo: Praktický průvodce*. Brno: Computer Press, 2016. s. 346. ISBN 978-80-251-4664-4.

¹⁶² Ze dne 8. 9. 2016

pro doposud nevydané číslo časopisu Playboy (který vydává v Holandsku společnost Sanoma). Australské webové stránky reagovaly na výzvy odstraněním fotografií, na stránkách GeenStijl se ovšem po výzvě objevilo několik dalších článků a odkazů na jiné webové stránky, kde bylo možné si fotografie prohlédnout. SDEU k tomu prohlásil, že *"umístění hypertextového odkazu na jedné internetové stránce na díla chráněná autorským právem a zveřejněná bez souhlasu autora na jiné internetové stránce nepředstavuje „sdělování veřejnosti“, pokud osoba, která tento odkaz umísťuje, tak nečiní za účelem dosažení zisku a neví o protiprávní povaze zveřejnění těchto děl. Jsou-li však tyto odkazy poskytnuty za účelem dosažení zisku, musí být znalost protiprávní povahy zveřejnění na jiné internetové stránce presumována."* Soud se tedy přiklonil k názoru, že pokud je odkaz uveřejněn za účelem zisku, bude předpokládáno, že provozovatel přijal dostatečná opatření k tomu, aby předešel porušení autorských práv odkazem¹⁶³.

Nakonec bych ráda uvedla rozhodnutí SDEU¹⁶⁴, který se týkal poskytování a správy online platform pro sdílení autorsky chráněných děl typu „The Pirate Bay“. Zde soud konstatoval, že poskytování a správa takové platformy musí být skutečně považovány za sdělování veřejnosti. Tento judikát a problematiku platform typu „The Pirate Bay“ rozeberu v kapitole 3.2.

2.2.4 Odpovědnost internetových vyhledávačů za porušení autorského práva

V posledních letech se začaly soudy zabývat také mírou odpovědnosti internetových vyhledávačů za porušování práv třetích osob. Jejich odpovědnost byla posuzována nejčastěji v oblasti porušování osobnostních práv zobrazováním často již neaktuálních a

---

¹⁶³ VERONIKA, Křížová. Rozhodnutí ve věci C-160/15 GS Media BV v. Sanoma Media Netherlands BV a další aktuality v oblasti autorského práva. In: *Epravo.cz* [online]. Praha, 0017n. 1. [cit. 2017-07-25]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/rozhodnuti-ve-veci-c-16015-gs-media-bv-v-sanoma-media-netherlands-bv-a-dalsi-aktuality-v-oblasti-autorskeho-prava-103102.html>

¹⁶⁴ Rozsudek SDEU ve věci C-610/15, Stichting Brein v. Ziggo BV, XS4ALL Internet BV ze dne 14. 7. 2017

nepravdivých výsledků¹⁶⁵, zejména v judikatuře SDEU se ale začínají objevovat také rozhodnutí týkající se práv duševního vlastnictví.

V dnešní době již málokdo zadává do internetového prohlížeče přesnou doménovou adresu webové stránky, kterou chce navštívit. K prohledání internetu častěji použije fulltextový vyhledávač, jenž po zadání klíčových slov nabídne uživateli seznam odkazů. Jeho funkcí je právě nasměrovat uživatele internetu na další části sítě¹⁶⁶. Fungování vyhledávače lze shrnout v několika krocích. Nejprve je world wide web po zadání klíčového slova prohledán vyhledávacím robotem. Ten odkazy na relevantní webové stránky indexuje a na základě určitého algoritmu z takto indexovaného obsahu vybírá nejvíce korespondující výsledky¹⁶⁷. Různé vyhledávače používají různé algoritmy, jako příklad lze uvést PageRank vyvinutý společností Google nebo S-rank společnosti Seznam.cz. Mezi vyhledávače ovšem nepatří pouze výše jmenované, patří sem také určité specializované vyhledávače zaměřené např. na určité regiony, turistické oblasti, nemovitosti nebo vyhledávače zobrazující výsledky jiných vyhledávačů prostřednictvím tzv. metavyhledávače.

Právě automatizovaná povaha poskytování odkazů bez možnosti kontroly a hromadnost tohoto procesu je zásadní pro určení odpovědnosti. Provozovatel vyhledávače je ve vztahu k obsahu prohledaných stránek zcela neutrální, tudíž v případě, že vyhledávač nalezne odkaz stránky s protiprávním obsahem, nemůže provozovatel za zařazení takových stránek do výsledku jakkoliv odpovídat. Minimálně tedy do chvíle, kdy se o protiprávnosti výsledku dozví¹⁶⁸.

V roce 2013 rozhodoval SDEU¹⁶⁹ v kontextu internetových vyhledávačů o porušování práv k databázi. Ve sporu se jednalo o porušení práv tzv. metavyhledávači, tedy speciálními vyhledávači, které posílají dotaz uživatele do jiných, externích,

---

¹⁶⁵ Viz nejslavnější rozhodnutí SDEU ve věci C-131/12 Google Spain SL a Google Inc. V. Agencia Espanola de Protección de Datos a Mario Costeja González ze dne 13. 5. 2014

¹⁶⁶ FIALOVÁ, Eva. Odpovědnost vyhledávačů za porušení práv k duševnímu vlastnictví. In: *COFOLA 2011: the Conference Proceedings*. Brno: Masaryk University, 2011, s. 10.

¹⁶⁷ Jak funguje vyhledávání. In: *Google: Vše o vyhledávání* [online]. 2017 [cit. 2017-07-25]. Dostupné z: <https://www.google.com/intl/cs/insidesearch/howsearchworks/>

¹⁶⁸ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATĚJKA. *Internetové právo: Praktický průvodce*. Brno: Computer Press, 2016. s. 296. ISBN 978-80-251-4664-4.

¹⁶⁹ Rozsudek SDEU ve věci C-202/12 Innoweb BC v. Wegner ICT Media BV a Wegener Madeaverntions BC ze dne 19. 12. 2013

vyhledávačů a agregují z nich výsledky, které samy zobrazí¹⁷⁰. Nemají vlastní databázi a index, ale využívají databáze cizích poskytovatelů. Fungují většinou ve specializovaných oblastech, např. v rámci prodeje nemovitostí. V tomto případě byl provozovatel metavyhledávače, který se zaměřoval na vyhledávání nabídky prodeje motorových vozidel, napaden provozovatelem běžného vyhledávače, z něhož provozovatel metavyhledávače výsledky získával. Tyto výsledky pak sám zobrazoval formou miniaturní fotografie a stručného popisu, k prohlédnutí celého inzerátu musel uživatel vstoupit přímo na stránky původní databáze. Otázkou bylo, zda v konkrétním případě docházelo při prohledání databází cizích vyhledávačů k *zužitkování* databáze dle příslušných ustanovení Směrnice č. 96/9/ES o právní ochraně databází. Soud se zde omezil na pouhé posouzení, jestli dochází k samotnému *zužitkování* databáze. Svou argumentaci postavil na faktu, že uživatel, pokud nenalezne mezi výsledky inzerát, s kterým by se chtěl seznámit, již nenavštíví stránku originálního vyhledávače¹⁷¹. Z toho soud dovodil, že provozovatel metavyhledávače zpřístupňuje obsah blíže neurčité veřejnosti a naplňuje tak definici pojmu „*zužitkování* databáze“ dle příslušné směrnice. Jeho činnost tak byla prohlášena za protiprávní.

Připomínám ovšem, že soud se v tomto případě nezabýval, zda „poškozená“ databáze splňuje podmínky pro autorskoprávní ochranu a tuto okolnost již přijal jako prokázanou. Dle autorského zákona je chráněna databáze, která *„je způsobem výběru nebo uspořádáním obsahu autorovým vlastním duševním výtvořem a jejíž součásti jsou systematicky nebo metodicky uspořádány a jednotlivě zpřístupněny elektronicky či jiným způsobem.“*¹⁷² Toto kritérium by v podobných situacích muselo být zvažováno jako první.

Zajímavý případ také řešil SDEU ohledně odpovědnosti za porušování práv k ochranné známce. Tato problematika sice přímo nespadá do autorského práva, principy nalezené v tomto rozhodnutí by zde ovšem mohly být v budoucnu aplikovány. Soud se v případě Google France¹⁷³ zabýval kontextovou reklamou, která může mít důsledky do různých právních oblastí. Kontextová reklama funguje na základě znalosti vyhledávaného

---

¹⁷⁰Metavyhledávač. In: *Wikisofia* [online]. Praha: Filozofická fakulta UK, 2017 [cit. 2017-08-09].

Dostupné z: <https://wikisofia.cz/wiki/Metavyhled%C3%A1va%C4%8D>

¹⁷¹tamtéž

¹⁷² § 2 odst. 2 z. č. 121/2000 Sb., autorský zákoník

¹⁷³ Rozsudek SDEU ve spojených věcech C-236/08 a C-238/08 ze dne 23. 3.2010

dotazu uživatele, dotaz je ovšem právě zpracováván automatizovaným způsobem, a to systémem, do něhož provozovatel nezasahuje. Provozovatel zároveň dává zadavatelům reklamy možnost vkládat do systému klíčová slova, která se týkají inzerovaných výrobků a služeb. Pokud systém zaznamená dotaz, v němž je užito slovo, které inzerent zadal jako klíčové k určité stránce, nabídne odkaz na stránku inzerenta v kategorii sponzorovaných odkazů. Tato kategorie se nachází na první stránce vyhledaných odkazů a vzhledem k tomu, že jsou na ni při vyhledávání aplikována jiná pravidla, je od ostatních odkazů graficky odlišena¹⁷⁴. Přestože existují různé systémy kontextové reklamy, nejznámějším je systém AdWords společnosti Google.

V konkrétním případě však v rámci sponzorovaných odkazů byly zobrazovány odkazy na stránky prodejců nabízející napodobeniny výrobků jednoho z žalobců, společnosti Louis Vuitton. Systém navíc umožňoval společně s ochrannou známkou Louis Vuitton zadat a následně zobrazit ve výsledcích pojmy jako „napodobenina“ nebo „imitace“. Otázkou, kterou se soud zabýval, bylo, zda provozovatel služby, jež umožňuje zadání klíčových slov napodobujících ochranné známky a umožňuje jejich přednostní zobrazení, tyto známky užívá ve smyslu předpisů upravujících ochranné známky¹⁷⁵. Soud ve své detailní úvaze nakonec dospěl k závěru, že přestože poskytovatel tuto službu nabízí v obchodním styku za účelem dosažení zisku, skutečné užívání ve smyslu právních předpisů vyžaduje, aby k němu docházelo v rámci vlastní obchodní komunikace daného subjektu, k čemuž v případě společnosti Google nedochází¹⁷⁶. Na tuto skutečnost nemá vliv ani fakt, že Google dostává od inzerentů za službu odměnu. Google tedy není přímo odpovědný za protiprávní povahu užití klíčových slov, za klíčová slova ale bude nadále odpovědný nepřímo, tedy pouze na základě odpovědnosti za porušení prevenční povinnosti stanovené § 2900 občanského zákoníku, tedy povinnosti počínat si při svém konání tak, aby nedocházelo k nedůvodné újmě na vlastnictví jiného. I v takovémto případě se na Google bude vztahovat omezená odpovědnost v rozsahu odpovědnosti poskytovatele prostoru (hosting providera). Poškozený tedy bude mít vůči provozovateli vyhledávače zejména nárok na informace,

---

¹⁷⁴ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATĚJKA. *Internetové právo: Praktický průvodce*. Brno: Computer Press, 2016. s. 296. ISBN 978-80-251-4664-4.

¹⁷⁵ MAISNER, Martin. Pasivní vs. aktivní hosting: hranice režimu safe harbour. *Bulletin advokacie* [online]. 2017, (1 - 2), 40 - 44 [cit. 2017-08-09]. Dostupné z: http://www.cak.cz/assets/komora/bulletin-advokacie/ba_1-2_2017_web.pdf

¹⁷⁶ Rozsudek SDEU ve spojených věcech C-236/08 a C-238/08 ze dne 23. 3.2010

zákaz zásahu do svého práva, odstranění následků zásahu a zákaz poskytování služby, kterou využívají 3. osoby k porušování povinnosti¹⁷⁷.

---

¹⁷⁷ § 40 odst. 1 písm. b), c), d) a f) z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

3. Zvláštní případy zpřístupňování obsahu

Protože internet a jeho služby se vyvíjejí rychleji než právo, ráda bych zde upozornila na několik vybraných typů služeb a úložišť, na které sice lze aplikovat obecná pravidla shrnutá v předchozích kapitolách, avšak tato aplikace není vždy jednoznačná a je k ní třeba pochopení, jak tyto služby fungují, často doplněné o znalosti aktuální judikatury.

3.1 Služby a servery určené ke sdílení obsahu

Služeb pro sdílení obsahu existuje nepřehledné množství. Patří k nim obecná datová úložiště typu Google Drive nebo DropBox, úložiště nabízející další funkce, jako hodnocení kvality obsahu a jeho vyhledávání, např. Ulož.to, nebo specifické servery zaměřené přímo na zhlédnutí nebo poslech audiovizuálního a zvukového obsahu typu YouTube. Pro tyto služby platí, že obsah zpřístupňují právě samotní uživatelé služby, nikoliv její provozovatel. Uživatelé zde mohou obsah nahrát a poté prostřednictvím těchto služeb zpřístupnit.

Za užití obsahu bude v takovém případě odpovědný sám uživatel, jenž dílo jeho umístěním na server sdílí ve smyslu § 18 autorského zákona. Provozovatel úložiště, jehož prostřednictvím je obsah sdílen, je odpovědný nepřímou dle pravidel právní odpovědnosti zprostředkovatelů za cizí obsah.

3.2 Peer-to-peer síť

Takzvané peer-to-peer síť (příp. P2P) jsou založené na vzájemné komunikaci jednotlivých uživatelů. Zatímco se v jiných případech uživatelé na internetu připojují k určitému serveru, na němž je uložen obsah, v případě P2P jsou jednotliví uživatelé

propojení a vyměňují si všechna data přímo mezi sebou¹⁷⁸. U těchto sítí je důležitá jejich rychlost. Zatímco pro běžná spojení „klient-server“ platí, že čím více lidí se připojuje k serveru, tím je přenos dat pomalejší, u P2P je situace opačná: čím více uživatelů se zapojí, tím může síť pracovat rychleji.

Rozlišujeme dva typy sdílení dat v rámci P2P sítí, a to sdílení dat s centrálním vyhledáváním a sdílení dat s decentralizovaným vyhledáváním. První typ byl populární zejména v počátku vzniku samotných peer-to-peer sítí, zhruba kolem roku 2000¹⁷⁹. Jako příklad takové sítě bývá nejčastěji uváděna síť Napster. Pokud měl uživatel zájem zapojit se do této sítě, nainstaloval si do svého počítače jednoduchý software, jenž určil konkrétní prostor na jeho disku, k němuž měli po dobu připojení tohoto uživatele k internetu přístup i další uživatelé Napsteru. V tomto prostoru byly ukládány nabízené hudební nahrávky, které tak ostatní uživatelé mohli v době, kdy byl tento uživatel připojen k internetu, stahovat přímo z jeho počítače¹⁸⁰. Obrovské množství uživatelů v řádu desítek milionů a z něho vyplývající roztržitost zdrojů znemožňovala postih konkrétního uživatele Napsteru. V případě tohoto serveru však zároveň docházelo k vytváření průběžně aktualizované databáze, jež obsahovala informace, kde jsou určitá data dostupná¹⁸¹. Vzhledem k existenci tohoto seznamu na centrálním serveru, nejednalo se o úplně „čistou“ síť P2P. Provozovatelé centrálního serveru, tedy Napster, měli kontrolu nad chodem systému i obsahem souborů, jež byly sdíleny.

Zde bych se ráda odkázala na výklad ve druhé kapitole této práce, kde rozebírám volné užití díla zhotovením jeho rozmnoženiny pro osobní potřebu uživatele. Takové užití se vztahuje na případy stahování digitálního obsahu z internetu, ovšem nikoliv na jeho sdílení, k němuž při stahování díla z P2P sítí automaticky dochází.

---

¹⁷⁸ Peer-to-peer sítě: Jak fungují a kde je problém. In: *Bezpečně online.cz* [online]. Praha: Národní centrum bezpečnějšího internetu, 2017 [cit. 2017-07-27]. Dostupné z: <http://www.bezpecne-online.cz/item/155-peer-to-peer-site-jak-funguji-a-kde-je-problem>

¹⁷⁹ Právní aspekty P2P. In: *IFPI: Česká národní skupina Mezinárodní federace hudebního průmyslu* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-07-27]. Dostupné z: <http://www.ifpi.cz/pravni-aspekty-p2p/>

¹⁸⁰ JAVŮREK, Karel. Živě T-10: Napster a mp3 zdarma ke stažení. In: *Zive* [online]. Brno: CN Invest, 2017 [cit. 2017-07-27]. Dostupné z: <https://www.zive.cz/clanky/zive-t-10-napster-a-mp3-zdarma-ke-stazeni/sc-3-a-150583/default.aspx>

¹⁸¹ tamtéž

Také z tohoto důvodu se případ Napsteru samozřejmě brzy dostal před soud. V době, kdy kalifornský soud rozhodoval ve sporu na základě žaloby podané společností A&M Records a dalšími subjekty, měl již Napster více než 50 milionů uživatelů¹⁸². Soud prohlásil, že uživatelé Napsteru se dopouštějí porušování autorských práv a shledal Napster, vzhledem k tomu, že o porušování věděl, umožnil jej a měl z provozu přímý hospodářský prospěch díky reklamě, spoluodpovědný za porušování autorských práv uživateli serveru¹⁸³. V roce 2002 byl provoz Napsteru ukončen.

V dnešní době jsou mnohem častější P2P sítě s decentralizovaným vyhledáváním, tedy tzv. „plnohodnotné peer-to-peer sítě“. Neexistuje zde žádný centrální „uzel“, na němž by byl provoz sítě závislý, dílo se tedy opět nachází v počítačích koncových uživatelů, ovšem i samotné vyhledávání probíhá pouze pomocí počítačů těchto uživatelů¹⁸⁴. Tyto počítače spolu komunikují prostřednictvím určitých „dotazů“, počítač uživatele X například pošle dotaz počítači uživatele Y, jehož adresa je mu známá, zda poskytuje určitá data. Pokud ano, počítač Y mu data rovnou zašle, pokud ne, je přes adresu uživatele Y zpřístupněno uživateli několik dalších adres počítačů¹⁸⁵. Pokud ani tam nenalezne požadovaná data, pokračuje pomocí tohoto vzorce k dalším počítačům. Prvním a nejznámějším představitelem sítí tohoto druhu je server Gnutella. Z hlediska autorského práva je hlavní charakteristikou tohoto typu sítí fakt, že kromě koncových uživatelů nemá žádná jiná osoba kontrolu nad obsahem sdílených souborů.

Zvláštním typem těchto základních sítí je technologie BitTorrent. Její charakteristika naplňuje aspekty P2P sítí s decentralizovaným vyhledáváním, má však určitá specifika, kterých si všiml i soud v následně popsaném rozhodnutí The Pirate Bay. BitTorrent pracuje na základě tzv. torrent souborů, tedy metadat obsahujících informace o sdíleném autorském dílu nacházejícím se v počítači určitého uživatele, které jsou určeny k lokalizaci dat dostupných v této síti. Torrenty jsou obvykle zpřístupňovány pomocí

---

¹⁸² Napster už není, co býval. In: *Lupa.cz* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-07-27]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/napster-uz-neni-co-byval/>

¹⁸³ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a JÁN MATĚJKA. *Internetové právo: Praktický průvodce*. Brno: Computer Press, 2016. s.335. ISBN 978-80-251-4664-4.

¹⁸⁴ Právní aspekty P2P. In: *IFPI: Česká národní skupina Mezinárodní federace hudebního průmyslu* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-07-27]. Dostupné z: <http://www.ifpi.cz/pravni-aspekty-p2p/>

¹⁸⁵ Peer to peer síť od A do Z: Gnutella a Ares. In: *Lupa.cz* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-07-27]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/peer-to-peer-site-od-a-do-z-gnutella-a-ares/>

specializovaných webových stránek a vyhledávačů, které operují s databází torrentů, jež je vytvářena samotnými uživateli. Díky těmto databázím a vyhledávačům (tzv. „trackerům“) mohou uživatelé vyhledávat torrentové soubory ostatních uživatelů¹⁸⁶. Takovou databázi provozoval i portál The Pirate Bay.

Z autorskoprávního hlediska se BitTorrent od klasických peer-to-peer sítí s decentralizovaným vyhledáváním liší zejména v těchto ohledech:

- (i) samotný obsah se šíří typickou P2P cestou, torrentové soubory se však šíří pomocí metadat způsobem příznačným pro systémy založené na principu klient-server;
- (ii) i když provoz sítě BitTorrent neřídí žádný centrální server, existuje mnoho serverů, které pracují jako BitTorrent index a umožňují tak sdílení děl;
- (iii) všichni uživatelé (výjimky jsou prakticky nemožné), kteří dílo stahují, alespoň po určitou dobu toto dílo bez ohledu na svou vůli také sdílí¹⁸⁷.

The Pirate Bay byl v roce 2009 předmětem sporu před soudem ve Švédsku. Soud uložil čtyřem švédským občanům, kteří za provozování tohoto serveru stáli, společně zaplatit pokutu ve výši 30 milionů švédských korun a každého z nich odsoudil k trestu odnětí svobody o délce jednoho roku. Soud při tom vycházel z toho, že na stránce docházelo ze strany uživatelů k trestné činnosti spočívající v porušování autorských práv, tedy zpřístupňování děl bez předchozího souhlasu autora. Poté konstatoval, že aktivity, ke kterým docházelo právě prostřednictvím BitTorrent trackeru provozovaného společně s webovou stránkou, naplňovaly výše uvedený trestný čin porušování autorských práv ve formě účastenství¹⁸⁸.

Stejnému serveru se nedávno věnoval i SDEU¹⁸⁹. Ten uznal, že provozování platformy typu The Pirate Bay je sdělováním veřejnosti. Konstatoval, že „z uvedené judikatury lze

---

¹⁸⁶ Používáme BitTorrent. In: *PC World* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-07-27]. Dostupné z: <http://pcworld.cz/archiv/pouzivame-bittorrent-18635>

¹⁸⁷ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATĚJKA. *Internetové právo: Praktický průvodce*. Brno: Computer Press, 2016. s.338. ISBN 978-80-251-4664-4.

¹⁸⁸ ČERMÁK, Jiří. Ochrana autorského práva v prostředí peer-to-peer sítí typu BitTorrent s přihlédnutím k rozsudku ve věci The Pirate Bay. *Právní rozhledy*. 2010, 8., 275 a n.

¹⁸⁹ Rozsudek SDEU ve věci C-610/15, Stichting Brein v. Ziggo BV, XS4ALL Internet BV ze dne 14. 7. 2017

tedy dovodit, že jakékoli jednání uživatele, který při plné znalosti věci zpřístupní svým klientům chráněná díla, může v zásadě představovat „sdělování“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29.“ Přestože kopie děl porušující autorské právo nezpřístupňuje přímo provozovatel, hraje právě díky indexování torrentových souborů nepominutelnou roli. Provozovatelé The Pirate Bay si navíc byli vědomi toho, že prostřednictvím serveru jsou šířeny nelegální soubory a byli o tom opakovaně informováni zástupci majitelů práv¹⁹⁰.

Pro provozovatele peer-to-peer serverů bude obecně aplikována tzv. „nepřímá“ odpovědnost subjektů za cizí obsah. V případě uživatelů poté půjde o odpovědnost za jejich užívání, tedy za stahování děl z těchto sítí a jejich sdílení dalším uživatelům. Každý případ je ovšem nutné dle těchto pravidel posuzovat individuálně s přihlédnutím k neustále se vyvíjející judikatuře.

3.3 Streaming

Streamingem se rozumí technologie přenosu dat, která umožňuje přenos zvukového nebo audiovizuálního obsahu prostřednictvím stálého a kontinuálního toku¹⁹¹. Pro streamování videa více uživatelům musí mít provozovatel k dispozici streamovací server, který zajišťuje komunikaci s koncovými počítači, a který je zabezpečen, aby obsah nebylo možné ukládat a pořídit si tak rozmnoženinu vysílaného nebo jinak zpřístupňovaného obsahu.

Streaming může být poskytován na požádání nebo v reálném čase formou webcastingu. Provozování streamingu na požádání, tedy „video on demand“ nebo „audio on demand“, jistě známe z platforem typu YouTube nebo Stream.cz. Zde je soubor nahrán na server,

---

¹⁹⁰ Přelomový rozsudek: Pirate Bay porušuje autorská práva a smí se blokovat. In: *Lupa.cz* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-07-27]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/prelomovy-rozsudek-pirate-bay-porusuje-autorska-prava-a-smi-se-blokovat/>

¹⁹¹ Mediální slovník: Streaming. In: *Media Guru* [online]. Praha: PHD, 2017 [cit. 2017-07-26]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/medialni-slovník/streaming/>

odkud je možné ho následovně přehrát¹⁹². Obvykle je také možné přehrávání obsahu zastavit a posouvat dopředu a zpět.

Webcasting označuje zpřístupňování kontinuálního obsahu v reálném čase, tzv. „real time streaming“. Tento tok dat není možné zastavit, posouvat v čase ani uložit, čímž připomíná klasické televizní a rozhlasové vysílání. Jako příklady lze uvést televizní přenos na internetu a internetová rádia¹⁹³. Definice těchto pojmů se v odborných publikacích částečně liší, pro účely své práce však budu pracovat s výše uvedenými.

Co se týče posouzení streamingu z autorskoprávního hlediska, streaming je jednoznačně užitím díla dle § 12 autorského zákona, a to konkrétně jeho rozmnožením dle § 13 a sdělením dle § 18 odst. 1 autorského zákona¹⁹⁴. K rozmnožování dochází přímo na serveru, odkud jsou data streamována a obvykle také při ukládání jednotlivých skladeb a videí ve formátu vhodném pro streaming¹⁹⁵. Na streamování se tedy vztahují stejná pravidla odpovědnosti jako v případě stahování děl z internetu - dochází-li ke streamování díla chráněného autorským zákonem a nemá-li uživatel možnost využít zákonných výjimek, potřebuje k němu souhlas autora nebo jiného držitele majetkových práv.

Častým předmětem debat odborníků je, zda by webcasting měl být posuzován jako rozhlasové a televizní vysílání také z právního hlediska. Posouzení této otázky je významné zejména s ohledem na § 72 a § 76 odst. 3 autorského zákona, jež určují, že práva rozhlasových a televizních vysílatelů musí být kolektivně spravována a tudíž z nichž vyplývá povinnost provozovatele rozhlasového a televizního vysílání uzavřít smlouvu s příslušným kolektivním správcem.

Televizní a rozhlasové vysílání je definováno v § 21 odst. 1 autorského zákona jako zpřístupňování díla rozhlasem či televizí a jiné takové „*zpřístupňování díla jakýmikoli*

---

¹⁹² Video on Demand - když chcete film a ne procházku do půjčovny. In: *LUPA.cz* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-07-26]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/video-on-demand-kdyz-chnete-film-a-ne-prochazku-do-pujcovny/>

¹⁹³ MILAN, Novák. Když se řekne webcasting. In: *Voxcafe* [online]. České Budějovice, 2017 [cit. 2017-07-26]. Dostupné z: <https://www.voxcafe.cz/cz/blog/webcasting/kdyz-se-rekne-webcasting.html>

¹⁹⁴ U on demand videí lze aplikovat také § 18 odst. 2 z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

¹⁹⁵ HARTMANOVÁ, Dagmar. Webcasting - právní aspekty „vysílání po internetu“. In: *IT právo* [online]. Praha, 2014 [cit. 2017-07-26]. Dostupné z: <http://www.itpravo.cz/index.shtml?x=91530>

jinými prostředky sloužícími k šíření zvuků nebo obrazů a zvuků nebo jejich vyjádření bezdrátově nebo po drátě, včetně šíření po kabelu nebo vysílání pomocí družice, původním vysílatelem“. Zatímco k webcastingu dochází vždy na základě konkrétního individuálního požadavku příjemce (tzv. přenos „point to point“), klasické vysílání iniciuje vysílatel a k šíření signálu dochází bez ohledu na požadavek příjemce (tzv. přenos „point to multipoint“)¹⁹⁶. Tato úvaha by mohla vést k posouzení, že webcasting není vysíláním rozhlasem nebo televizí ve smyslu § 21 odst. 1 autorského zákona. V praxi ovšem převažují opačné názory¹⁹⁷, které argumentují mimo jiné zněním směrnice o audiovizuálních mediálních službách¹⁹⁸ a tím, že webcasting podléhá regulaci podle zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání¹⁹⁹. Právě z těchto důvodů lze s největší pravděpodobností předpokládat, že webcasting je vysíláním rozhlasem nebo televizí ve smyslu § 21 autorského zákona a jeho provozovatel bude tedy povinen uzavřít smlouvu s příslušným kolektivním správcem²⁰⁰.

Speciální situace může nastat, když jiná osoba než vysílatel přijme volně dostupné klasické televizní či rozhlasové vysílání, upraví jeho formát a poté jej dále šíří formou webcastingu. K tomuto případu se vyjádřil SDEU v rozhodnutí TV Chatchup²⁰¹. Soud v tomto případě konstatoval, že přestože nejde o sdělování nové veřejnosti, jde o sdělování vysílání pomocí nové technologie a „jde tudíž o další akt sdělování veřejnosti.“ Webcasting by se tedy v tomto případě posoudil jako samostatné právní jednání dle § 18 odst. 1 autorského zákona.

Jak již bylo zmíněno výše, podléhá webcasting také veřejnoprávní regulaci. Je předmětem úpravy zákona č. 231/2000 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání (dále jen „ZRTV“), z něhož vyplývá povinnost získat k provozování

---

¹⁹⁶ NOVÁK, Milan. Když se řekne webcasting. In: *Voxcafe* [online]. České Budějovice, 2017 [cit. 2017-07-26]. Dostupné z: <https://www.voxcafe.cz/cz/blog/webcasting/kdyz-se-rekne-webcasting.html>

¹⁹⁷ TELEC, Ivo. *Autorský zákon: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2007. Velké komentáře. s. 251. ISBN 978-807-1796-084.

¹⁹⁸ Směrnice 2010/13/EU ze dne 10. 3. 2010

¹⁹⁹ Z. č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání

²⁰⁰ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALÍŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATĚJKA. *Internetové právo: Praktický průvodce*. Brno: Computer Press, 2016. s.341 ISBN 978-80-251-4664-4.

²⁰¹ Rozhodnutí SDEU ve věci C-607/11 ITV Broadcasting Ltd a další v. TVCatchup Ltd. ze dne 7. 3. 2013

webcastingu licenci a dodržovat ostatní omezení uvedená v tomto zákoně²⁰². Také provozování služeb videa na požádání podléhá podobné regulaci, a to na základě zákona č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání a ZRTV. Podléhá tedy mimo jiné doзору Rady pro rozhlasové a televizní vysílání²⁰³.

---

²⁰² Tisková informace Ministerstva kultury ČR ze dne 11. 10. 2005, autor: Robert Vašíček

²⁰³ § 4 odst. 2 písm. a) ZRTV

4. Odpovědnost uživatelů za stahování díla z internetu

Stahování díla je vlastně procesem, který navazuje na jeho zpřístupňování. Je-li stahovaný obsah autorským dílem chráněným autorským právem, dochází jeho stažením k užití, a to jeho rozmnožením²⁰⁴ a uživatel je tedy povinen získat od autora nebo jiné oprávněné osoby licenci.

K tomu připomínám, že na užití díla se vztahují výjimky z autorskoprávní ochrany podrobněji rozebrané v kapitole 2.2 této práce. Na stahování díla z internetu se bude nejčastěji vztahovat možnost volného užití díla pro osobní potřebu²⁰⁵, při splnění podmínek tohoto institutu uživatel získat licenci nemusí.

Existuje ještě jedna situace, kdy uživatel při vytváření rozmnoženiny bez svolení autora nebude za takové užití odpovědný. Jedná se o vytváření přechodných či technických rozmnoženin obsahu, k němuž dochází při užívání internetu (i při pouhém prohlížení webu a sledování streamovaného obsahu)²⁰⁶. Tato problematika byla již výše zmíněna v kontextu odpovědnosti za cizí obsah, konkrétně ohledně odpovědnosti za cizí obsah ukládaný do vyrovnávací paměti. Přechodné a technické kopie jsou totiž rozmnoženinami ve smyslu § 13 autorského zákona, autorský zákon ovšem zároveň v § 38a autorského zákona stanovuje pro tyto situace výjimku. V případě vytváření dočasných nebo technických kopií obsahu tedy uživatel do autorského práva nezasahuje (pochopitelně při současné aplikaci třístupňového testu).

V ostatních případech, pokud uživatel stahuje dílo bez svolení autora, bude plně právně odpovědný. Jeho odpovědnost i nároky poškozených budou odpovídat odpovědnosti za zpřístupňování vlastního obsahu, jež byla rozebrána v kapitole 3.1.1.

---

²⁰⁴ Dle § 12 a § 13 z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

²⁰⁵ Dle § 30 z. č. 121/2000 Sb., autorský zákon

²⁰⁶ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATĚJKA. *Internetové právo: Praktický průvodce*. Brno: Computer Press, 2016. ISBN 978-80-251-4664-4.

5. Počítačové pirátství a boj proti tomuto fenoménu

Počítačové a internetové pirátství – pojmy, které jsou neustále skloňovány na mnohých místech, v nejrůznějších situacích a ve všech společenských kruzích. Často se zdá, že co osoba, to názor, o němž je konkrétní člověk naprosto přesvědčen a je ochoten za něj bojovat do posledních sil. V laických kruzích bývá často vykládán šířeji, než by bylo z právního hlediska nezbytné (bývá vztahován na situace, kdy – alespoň prozatím – uživateli odpovědnost nevzniká) a obvykle je hodnocen bez konkrétních znalostí právní úpravy a reálné situace „na trhu“.

Počítačové pirátství má mnoho podob. Z kriminalistického pohledu jde o „*skupinu společensky nebezpečných jednání páchaných prostředky výpočetní techniky v podmínkách komunikačních sítí, systémů, programového vybavení a databází výpočetní techniky.*²⁰⁷“ Ve své práci se budu věnovat pouze internetovému pirátství v oblasti autorských práv v rozsahu, v němž ho definuje Česká protipirátská unie. Ta za něj považuje každé „*neoprávněné užívání autorského díla bez souhlasu autora či jiné oprávněné osoby.*²⁰⁸“ Rozlišuje poté dva typy, a to (i) výrobkové pirátství a (ii) internetové pirátství. Oba tyto fenomény známe z každodenního života.

Výrobním pirátstvím je výroba a rozšiřování neoprávněných kopií autorských děl na DVD, CD a jiných externích úložiscích²⁰⁹. V předchozích kapitolách byly popsány zákonné výjimky užití díla a třístupňový test, v jehož kontextu mají být tyto výjimky posuzovány - jakékoliv jiné užití ve smyslu předchozí věty bude výrobním pirátstvím.

V dnešní době internetu, kdy jsou již CD, DVD a podobné nosiče užívány v minimálním množství, je častější formou právě internetové pirátství. Jedná se o zpřístupňování autorských děl na internetu ke sdílení a následnému stahování, „*zejména*

---

²⁰⁷ STRAUS, Jiří. *Kriminalistická metodika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. s. 159. ISBN 978-80-7380-124-3.

²⁰⁸ Co je autorské právo? In: *Filmynejsouzadarmo.cz* [online]. Praha: Česká protipirátská unie, 2017 [cit. 2017-07-27]. Dostupné z: <http://www.filmynejsouzadarmo.cz/cs/co-je-autorske-pravo/>

²⁰⁹ tamtéž

*prostřednictvím peer-to-peer a jiných obdobných sítí*²¹⁰“. Zahrnována zde bývá také činnost spočívající v nabízení vyrobených pirátských nosičů k prodeji na internetu.

V souvislosti s internetovým pirátstvím jsou také často řešeny tzv. „warezy“ a warez fóra. Vyskytuje se v prostředí skupin s vysokou mírou dělby práce a specializace. Tyto skupiny se zaměřují zejména na nelegální šíření komerčních softwarů a jiných chráněných počítačových výrobků, často před jejich oficiálním vydáním. Skupina využívá obvykle svých kontaktů pro získání kopie softwaru co nejdříve, tento software je poté předán programátorovi (crackerovi), který ze softwaru odstraní ochranu proti kopírování. Upravený software je dále předán tzv. kurýrovi, který ho rozšíří na nejrůznější warezová fóra²¹¹. V praxi se takto šíří ovšem také filmy před jejich premiérou a hudební nahrávky před jejich oficiálním zveřejněním. Zajímavé je, že fóra nazývaná v ČR jako warez, příp. warezová fóra, jsou ve většině případů pouze diskuzními fóry, nabízí ovšem většinou určité rubriky, které odkazují na servery, kde je nelegální soubory možné najít.

Pirátství ve svém souhrnu zahrnuje velké množství organizací a jednotlivců – aktivní piráty; ty, kteří s ním bojují; ty, kteří z pirátství profitují; i úřady, které se snaží problematiku regulovat. Problémem této nelegální činnosti je často fakt, že se jedná o aktivitu, která je obtížně dohledatelná a navíc často společensky přijímaná. Další specifika shrnuje Dvořák²¹², dle kterého je problémem také nízká úroveň právního povědomí, a to u „pirátů“ i potenciálních zákazníků a uživatelů; rychlý rozvoj trhu s pirátským zbožím a růst počtu podnikatelů působících v této oblasti, kde dochází k porušování autorských práv; určité přehlížení pirátství ze strany úřadů a orgánů činných v trestním řízení; pomalost soudů a nejednotnost výkladu právní úpravy a také častá přítomnost mezinárodního prvku v konkrétním případě. Sama shledávám velký problém také v tom, že ochrana autorských práv je vůči technologickému, ekonomickému, společenskému i kulturnímu vývoji značně pozadu a není schopná reagovat na rozvoj těchto oblastí. Současný koncept ochrany autorských práv je bohužel

---

²¹⁰ tamtéž

²¹¹ Co je to: Warez. In: *Unet* [online]. Polička: COMA, 2017 [cit. 2017-07-28]. Dostupné z: <https://www.unet.cz/blog/2015/11/24/co-je-to-warez/>

²¹² DVOŘÁK, Vratislav. Koncepce boje proti kriminalitě v oblasti duševního vlastnictví. In Hewlett-Packard. *Prosazování práv z duševního vlastnictví*. 2003. S. 207. Dostupný z <<http://www.dusevnivlastnictvi.cz/assets/vyukove-materialy/prosazovanipravdusevnivlastnictvi.pdf%3E.pdf>>.

založen na základech vytvořených v 19. století a je otázkou, zda se mu vůbec v dnešní době podaří obstát²¹³.

Při tvorbě opatření je nutné přesně definovat, co je vlastně zájmem tvůrců, co zájmem práva obecně a jaké jsou zájmy dalších osob. V mnohých úvahách také hraje roli zvyšování kulturní vzdělanosti ve společnosti, případně zda právní regulace naopak vlastníkům majetkových práv neškodí. Například Morgensen²¹⁴ poukazuje na norskou studii, jež prokázala, že většina osob, kteří přes internet sdílí nelegálním způsobem hudební soubory, kupují zároveň 10x více hudby než ostatní. Zda tato dvě fakta spolu opravdu mají přímou souvislost, zůstává otázkou, přesto je určitá pružnost právní regulace v této oblasti žádoucí. V následujících částech popíšu, ať navrhované, nebo již vyzkoušené možnosti řešení problematiky a jejich (očekávané) efekty. Na téma se nejprve zaměřím z právního hlediska, poté z hlediska možností mimo právní regulaci.

5.1 Historie pirátství

Pro lepší pochopení komplexnosti tématu bych ráda zmínila základní fakta z vývoje pirátství v kontextu autorského práva. Přestože první „pirátské“ kopie autorských děl existovaly dokonce ještě před vývojem knihtisku, pojďme se podívat na o něco aktuálnější a relevantnější dějiny.

Slovo „pirátství“ se v rámci autorského práva rozšířilo v 60. letech 20. století. V té době Evropou hýbal rock'n'roll, v USA nastupovala první generace hippies, ve Velké Británii začínala sexuální revoluce, ovšem po celé Evropě směla vysílat jen státní a polostátní rádia. Ta byla většinou zaměřená jen na mluvené slovo a starší posluchače. Reakcí byla akce šesti mužů okolo Ira Ronana O'Rahillyho, jež se situaci rozhodli řešit po svém. Koupili dánskou loď, vybavili ji vysílacím studiem, zesilovačem, vysokým stěžněm a tu umístili kousek od Suffolku, za hranici britských teritoriálních vod. Vysílání tím pádem dosáhlo na pevninu, přičemž vysílalo z mezinárodních vod, na něž se nevztahovala jakákoliv právní úprava. Přestože stanice paradoxně získala označení

---

²¹³ KOLOUCH, Jan. *CyberCrime*. Praha: CZ.NIC, z.s.p.o., 2016. CZ.NIC. ISBN 978-80-88168-15-7.

²¹⁴ MOGENSEN, Klaus. *The New Class Struggle*. *Copenhagen Institute for Future Studies* [online]. 2009 [cit. 2017/07/01]. Dostupné z: <http://cifs.dk/scripts/artikel.asp?lng=2&id=2019>

„pirátské rádio“, neporušovala v té době žádný právní předpis²¹⁵. O’Rahilly loď pojmenoval Caroline, úvodní znělkou lodi se stal hlas lodního zvonu, jako první skladbou puštěnou do éteru na Velikonoce roku 1964 byla vybrána Not Fade Away od Rolling Stones.

Postupně se k této lodi začaly přidávat další lodě vysílající z mezinárodních vod. V roce 1967 však britská vláda přijala zákon, který zakazoval nakupovat reklamu a prodávat zásobování lodím, které vysílají bez licence, čímž zejména odřízl tato rádia od finančních zdrojů²¹⁶. Některé z lodí se během dalších let přesunuly těsně za vody Nizozemska a z jejich paluby se znovu začalo vysílat. V roce 1974 však došlo i v Nizozemsku k zákazu těchto rádií a jejich vlastníci byli odsouzeni v nepřítomnosti i k nepodmíněným trestům²¹⁷.

Samotné počítačové pirátství pak souvisí se vznikem internetu a přístupem širší veřejnosti k němu. S příchodem placených výrobků a služeb přišla i touha získat ho i jinou cestou. Z této touhy se postupně vyvinula také snaha předvést své schopnosti v prolamování ochrany výrobků a služeb, která často převyšuje pouhou nechuť k zaplacení určité částky za produkt. Od výměny datových informací prostřednictvím disket, později CD, se v podstatě ke každému novému typu služeb a možností sdílení dat objeví nový způsob obcházení práv autorů.

5.2 Aktuální situace

Pro určení vhodného způsobu boje s pirátstvím by bylo ideální, pokud bychom znali úplně přesnou současnou situaci, mimo jiné např. přesný počet pirátsky užitých děl, reálnou újmu nositelů majetkových práv a tak dále. Tato fakta jsou sice dostupná, často ale bývají zpochybňována.

---

²¹⁵ JOHNS, Adrian. *Pirátství: boje o duševní vlastnictví od Gutenberga po Gatese*. Brno: Host, 2013. s. 397. ISBN 978-80-7294-711-9.

²¹⁶ UHLÍŘ, Marek. Piráti na středních vlnách. *Respekt* [online]. 2010 [cit. 2017-07-28]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2010/11/pirati-na-strednich-vlnach>

²¹⁷ JOHNS, Adrian. *Pirátství: boje o duševní vlastnictví od Gutenberga po Gatese*. Brno: Host, 2013. s. 399. ISBN 978-80-7294-711-9.

Například zpráva Mezinárodní aliance duševního vlastnictví (IIPA) z roku 2011²¹⁸ ukazuje, že zisky firem úzce spojených s ochranou duševního vlastnictví v USA jsou enormně vyšší, než tyto firmy o sobě tvrdí. V rámci Evropy i Spojených států všeobecně převládá názor, že toto odvětví vlivem činnosti internetových pirátů krachuje – tento názor je pravidelně potvrzován právě firmami zastupujícími autory (v USA jsou v šíření tohoto názoru nejaktivnější např. MPAA nebo IFPI)²¹⁹. V reakci na tato zjištění vyzvala americká vláda v posledních letech zmíněné asociace, aby se zdržely odhadování ztrát způsobených internetových pirátstvím, neboť tato čísla jsou hluboce nespolehlivá a zavádějící²²⁰. Pro Českou republiku nejsou momentálně údaje dostupné, asociace čísla nezveřejňují. Kovalík²²¹ ovšem upozorňuje na případ, kdy ve zprávě Business Software Alliance (BSA) byly zveřejněny údaje o ztrátách na nelicencovaném software i ohledně České republiky. Zpráva ztrátu za rok 2009 vyčíslila na 3,7 miliardy korun za rok, což zmíněnému autorovi přišlo nepravděpodobné a rozhodl se kontaktovat firmu, která tento výzkum připravila. Ta nakonec připustila, že výzkum zahrnoval i cizí společnosti působící v ČR, tedy například i ztráty společností jako Microsoft.

Tímto samozřejmě nechci zlehčovat dopad pirátství na výdělků autorů, nebo říct, že by pirátství nebylo závažným problémem internetu. Je ovšem nezbytné pracovat vždy s konkrétními fakty a ne nadsazenými odhady.

Další často uváděnou nepřesností bývá zaměřování se na problematiku v místech, kde pirátství už není aktuální a přehlížení závažnějších problémů. Zatímco se stále řeší odpovědnost poskytovatelů peer-to-peer sítí, s nástupem rychlejšího internetu se většina

---

²¹⁸ Dostupná zde: <http://www.iipawebsite.com/rbc/2011/2011SPEC301COVERLETTER.pdf>

²¹⁹ KOVALÍK, Jan. Opravdu pirátství škodí? Majitelé práv hlásí obří zisky. In: *Aktuálně.cz* [online]. Praha: Economia, 2017 [cit. 2017-07-28]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/technika/opravdu-piratstvi-skodi-majitele-prav-hlasi-obri-zisky/r~i:article:720791/>

²²⁰ ANDERSON, Nate. <https://arstechnica.com/tech-policy/2011/11/piracy-problems-us-copyright-industries-show-terrific-health/>. In: *Ars Technica* [online]. New York City: Condé Nast, 2017 [cit. 2017-07-28]. Dostupné z: <https://arstechnica.com/tech-policy/2011/11/piracy-problems-us-copyright-industries-show-terrific-health/>

²²¹ KOVALÍK, Jan. Opravdu pirátství škodí? Majitelé práv hlásí obří zisky. In: *Aktuálně.cz* [online]. Praha: Economia, 2017 [cit. 2017-07-28]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/technika/opravdu-piratstvi-skodi-majitele-prav-hlasi-obri-zisky/r~i:article:720791/>

uživatelů přesunula na streamovací platformy. V roce 2016 například bylo dle anglické společnosti Muso pouhých 17.2 % z celosvětového množství návštěv pirátských webů s televizním a filmovým obsahem týkalo datových úložišť a peer-to-peer sítí²²².

Přestože v praxi bývá problém zorientovat se v nepravdách a nepřesnostech, které se s pirátstvím pojí, tyto dezinformace je však možné preciznější prací odborníků, jak na straně státu, tak v rámci jednotlivých společností a autorů, postupně odstraňovat. Z takového základu by pak bylo možné lépe vycházet při přípravách nových opatření.

5.3 Možnosti řešení pirátství formou právní regulace

5.3.1 Důslednější postihy a vymáhání sankcí při porušení autorského práva

Vždy je samozřejmě možné zvyšovat sankce za porušování autorských práv, rozšiřovat skutkové podstaty nebo omezovat výjimky a snažit se tak zvýšit odstrašující vliv na potenciální internetové piráty. Toto řešení bývá ovšem málokdy efektivní. Kromě toho, že se zavedení přísných zákonů nevyplatilo v zemích, které se o taková opatření pokusily (viz níže rozebraný francouzský zákon HADOPI), právo by nemělo působit ve společnosti jako odstrašující zlý kat, proti němuž se společnost bouří. Systém autorského práva v České republice ve velké míře odpovídá legislativě EU a obsahuje jasná a rozumná pravidla. Dává smysl tato pravidla pouze upravovat dle technologického vývoje a přístupu SDEU k právním případům, např. výslovně zakotvit nelegálnost volného užití děl, které pocházejí z nelegálních zdrojů. V dalších případech by ovšem zpřísnování legislativy nemuselo vést k zamýšlenému cíli.

Co ovšem možné změnit je, je důslednost vymáhání dodržování těchto pravidel. Ta je v ČR ve srovnání s jinými evropskými zeměmi mnohem nižší²²³ a dává prostor právě menšímu respektu společnosti vůči autorským právům.

---

²²² CHVÁLA, Tomáš. Internetové pirátství se mění - torrenty jsou mrtvé, streamování přebírá oteže. In: *Kinobox.cz* [online]. Praha, 2016 [cit. 2017-07-28]. Dostupné z: <https://www.kinobox.cz/clanek/11998-internetove-piratstvi-se-meni-torrenty-jsou-mrtve-streamovani-prebira-oteze>

²²³ Například v Německu, kde je dle autorského zákona zakázáno užití autorsky chráněného díla pocházejícího z nelegálního zdroje, je uživatel okamžitě např. po stažení filmu z nelegálních úložišť

5.3.2 HADOPI

Jako ilustrace nefunkčnosti opravdu přísné právní regulace může sloužit francouzský zákon nazývaný HADOPI²²⁴, jenž vyvolal široké kontroverzní reakce nejen po celé Evropě. Jednalo se o reakci zástupců zábavního průmyslu a francouzské vlády na tzv. Olivensovu zprávu²²⁵, která ukazovala, že v důsledku internetového pirátství v letech 2005 - 2007 klesly hudebnímu průmyslu zisky o 50 % a extrémně se snížilo množství smluv uzavřených s novými umělci i počet zaměstnanců nahrávacích společností.

Do té doby se zástupci autorů mohli proti pirátství bránit a uplatňovat své nároky pouze v trestním řízení. Vláda, kolektivní správci, poskytovatelé připojení a zástupci spotřebitelů tedy po sériích společných jednání přišli na konci roku 2007 s řešením založeným na principu „tříkrát a dost“. Tento postup měl probíhat tak, že v případě porušení autorského práva na internetu bude majiteli zařízení s konkrétní IP adresou zasláno první varování, při pokračování takové činnosti ze stejného zařízení dostane majitel varování druhé. Pokud dojde v konkrétní časové lhůtě k dalšímu porušení, bude porušitel odpojen od internetu na dobu 1 měsíc – 1 rok. O takovém porušení měl rozhodovat tímto zákonem ustanovený úřad HADOPI²²⁶.

Schvalování zákona provázely značné komplikace a rozdílné názory obou komor francouzského parlamentu. Zákon byl přijat až v říjnu 2009 v pozměněné verzi, která odmítla, aby k omezení práva na svobodný přístup k informacím a svobodu projevu zaručených Deklarací práv člověka a občana docházelo na základě rozhodnutí úřadu. Schválená verze, tzv. HADOPI 2, stanovila, že rozhodování o zákazu přístupu k internetu náleží soudu. V roce 2010 zákon nabyl účinnosti.

Zákon byl ovšem kritizován i na mezinárodní úrovni. Např. zvláštní zpravodaj OSN vydal prohlášení, že odříznutí přístupu k internetu na základě porušení práv duševního vlastnictví vede k porušení článku 19 odst. 3 Mezinárodního paktu o občanských a

---

pokutován částkou 60€. I když je důležité zajistit vymáhání tohoto ustanovení tak, aby nedocházelo k přílišnému sledování a narušování soukromí uživatelů, v praxi si málokterý uživatel troufne filmy nelegálně stahovat.

²²⁴ Původně se jednalo o zkratku názvu úřadu, který byl tímto zákonem založen (Nejvyšší úřad pro šíření děl a ochranu práv na internetu).

²²⁵ Dostupná zde:

<http://www.culture.gouv.fr/culture/actualites/conferen/albanel/rapportolivennes231107.pdf>

²²⁶ SMARTT, Ursula. *Media*. Second edition. NY, USA: Routledge, 2014. ISBN 978-0415662697.

politických právech. Vyzval mj. všechny státy, aby zrušily nebo změnilly stávající právní úpravu autorských práv umožňující odpojení uživatelů od přístupu k internetu²²⁷. Na základě této zprávy a upozornění dalších mezinárodních organizací Francie přistoupila v roce 2013 k mírnějšímu řešení a zákon změnila. V tomto znění již nedochází k odpojování uživatelů od internetu, ale „pouze“ k ukládání vysokých pokut. Ráda bych podotkla, že za dobu účinnosti HADOPI v původně schválené verzi došlo k odpojení od internetu pouze v jednom případě, a to na dobu dvou týdnů²²⁸.

Zajímavé jsou také výsledky studie prováděné na Univerzitě v Rennes²²⁹. Ty ukázaly, že zavedení kontroverzního zákona nesnížilo počet internetových pirátů, naopak, jejich počet se od roku 2010 ještě o 3 % zvýšil. Zákon navíc mířil zejména proti P2P úložištím, které v té době začínaly být zastaralé, a celé 2/3 uživatelů se mezi tím přesunuly na streamingové stránky nabízející nelegální obsah. Dle výzkumu sice opravdu mnozí uživatelé nelegální sdílení autorských děl omezili, výsledkem ovšem nebylo zvýšení tržeb uměleckého průmyslu, uživatelé se spíše konzumace umělecké produkce zřekli a došlo tedy naopak k poklesu zájmu o kulturu a snížení kulturní vzdělanosti společnosti²³⁰.

Studie ukázala i pozitivní zprávy, například prodej hudby na iTunes během let platnosti HADOPI značně vzrostl. Sami autoři ovšem dodávají, že příčinou bude pravděpodobně osvěta společnosti a rozšiřování legálních možností získání autorských děl.

---

²²⁷ LA RUE, Frank. Report of the Special Rapporteur on the promotion and protection of the right to freedom of opinion and expression. *A/HRC/17/27* [online]. 2011 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: http://www2.ohchr.org/english/bodies/hrcouncil/docs/17session/A.HRC.17.27_en.pdf

²²⁸ JEŽEK, David. Selhání Hadopi: Francie končí s odpojováním pirátů. In: *Diit.cz* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: <http://diit.cz/clanek/selhani-hadopi-francie-konci-s-odpojovanim-piratu>

²²⁹ Dostupná zde: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2380522

²³⁰ MULLIN, Joe. Study of French “three strikes” piracy law finds no deterrent effect. In: *Ars Technica* [online]. New York City, USA: Condé Nast, 2017 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: <https://arstechnica.com/tech-policy/2014/01/study-of-french-three-strikes-piracy-law-finds-no-deterrent-effect/>

5.3.3 Daň z internetu

Tato myšlenka se objevuje v návrzích mnohých právníků i další odborné veřejnosti. Např. Fisher ji v knize *Promises to Keep*²³¹ prezentuje jako určitý finanční obnos vybíraný z prodeje služeb a zařízení, které umožňují přístup k internetu. V rámci tohoto systému by poté uživatel měl na internetu přístup k jakýmkoliv autorsky chráněným dílům zdarma. Fisher spatřuje výhody svého konceptu zejména v nárůstu příležitostí, jak mohou autoři zpeněžit svou tvorbu, ve snížení nejrůznějších procesních nákladů nebo větším uživatelském komfortu.

Kritici této myšlenky naopak argumentují značnou nespravedlností, která se obecně s daněmi pojí. Daň z internetu přináší povinnost zaplatit za něco, co uživatel může, ale také nemusí využít. V situaci, kdy se každý uživatel může vědomě neoprávněnému sdílení autorských děl vyhnout, by takováto „daňová povinnost“ byla všemi uživateli přijímána se značným nesouhlasem. Otázkou také je, v jaké výši by tato částka byla vybírána a kdo by byl jejím plátcem. Je absurdní, aby stejnou částku jako uživatel fyzická osoba musela platit například obchodní společnost, jejíž zaměstnanci využívají ke své práci celkem stovky počítačů.

Podobný problém byl řešen při zavedení autorských poplatků, jež platíme v ceně všech nenahraných nosičů a přístrojů k zhotovování rozmnoženin. Na problémovost tohoto opatření poukázal i SDEU v rozhodnutí *Padawan SL v. SGAE*²³² ze dne 21. 10. 2010, kdy prohlásil, že paušální zpoplatnění těchto nosičů a přístrojů bez ohledu na jejich skutečné využití je v rozporu s komunitárním právem.

---

²³¹ WILLIAM W. FISHER III. *Promises to keep: technology, law, and the future of entertainment*. Stanford, Calif, 2007. ISBN 978-080-4758-451.

²³² Body 51 – 59 rozsudku SDEU ve věci C-467/08 *Padawan SL* proti *Sociedad General de Autores y Editores de España* (SGAE) ze dne 21. 10. 2010

5.3.4 Registrace děl

Tento návrh způsobu ochrany autorských děl zaznamenal např. americký právník a politický aktivista Lawrence Lessig. Ve knize *Free Culture*²³³ navrhuje návrat k systému registrace autorských děl za účelem získání autorskoprávní ochrany. Tím by se jednodušeji stanovilo, která díla jsou pod ochranou práva, kdo je jejich autorem a svou vůli by takto vyjádřili i autoři, kteří naopak svá díla autorskoprávně chránit nechťejí. Užití registrovaných děl by bylo zpoplatněno na základě předem stanovených pravidel.

Myšlenka byla dále rozebrána v rámci Berkman Center for Internet and Society, které působí při Harvard Law School. V tomto centru vznikl v roce 2007 výzkumný projekt *Digital Media Project*²³⁴, který následně představil pět scénářů možného vývoje autorských práv na internetu, a právě registrace děl je jedním z návrhů. Scénář vyzdvihuje mimo jiné také možnost sledování sdílení díla v rámci tohoto systému a celkového zájmu o toto dílo. Výhodou je nesporně také možnost jasně vyjádřit vůli autora o nakládání s jeho dílem a jednoduchost a přehlednost systému pro uživatele, kteří mohou všechna chráněná díla v tomto seznamu vyhledat a dle jasných pravidel se rozhodnout, zda s nimi budou dále nakládat.

Tento systém je navržen na základě legislativy USA a pro účely autorského práva v České republice spočívající na zásadě neformální ochrany a neformálního vzniku autorských práv by musel být zásadně upraven, např. s ohledem na užití díla pro osobní potřebu apod. Počáteční investice do takového systému by navíc byla značně vysoká a celý systém by musel být zajišťován a udržován veřejnou správou. Systém by také musel řešit teritoriální omezení, které by šlo pravděpodobně překlenout v rámci EU, nemyslím si ale, že by bylo možné systém sjednotit celosvětově. Jako zásadní je podle mého názoru, že tato myšlenka je v zásadním rozporu s Bernskou úmluvou a již uvedenou zásadou bezformálnosti.

---

²³³ LESSIG, Lawrence. *Free culture: how big media uses technology and the law to lock down culture and control creativity*. New York: Penguin Press, 2004. ISBN 15-942-0006-8.

²³⁴ Scenarios. In: *Digital Media Project* [online]. [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: <https://cyber.harvard.edu/media/scenarios>

5.3.5 Omezení geoblockingu a dalších teritoriálních omezení

Všichni dobře známe situaci, kdy si chceme na YouTube pustit video, ale je nám oznámeno, že jej nelze na území našeho státu přehrát, když si chceme pustit online televizní vysílání České televize v zahraničí a není to možné, nebo si předplatíme Netflix, ale seriály dostupné v USA si v ČR nepustíme. Teritoriální omezení se týkají ovšem také např. premiér v kinech, kdy mnohé dlouho očekávané snímky jsou v České republice promítány mnoho měsíců po jejich oficiální premiéře. Všechna tato omezení zvyšují touhu po nelegálně získaném obsahu a zároveň i možnosti, jak takový obsah předávat dále. Zvýšení možností legálního získání autorských děl by jistě přispělo ke snížení případů pirátství.

Toto téma se začíná řešit již alespoň na půdě EU. V roce 2016 byl v rámci strategie pro jednotný digitální trh přijat návrh nařízení²³⁵, které cílí na řešení zeměpisného blokování a jiné formy diskriminace na vnitřním trhu z důvodu státní příslušnosti, místa bydliště nebo usazení zákazníků. Toto nařízení se týká také online prostředí a mimo jiné zakazuje rozdílný přístup k on-line rozhraní a rozdílné všeobecné podmínky. Co je důležité – Evropská komise se spolu s tímto nařízením zavázala posoudit, zda by se tento zákaz geo-blockingu měl v budoucnu dotýkat také elektronických služeb, které poskytují přístup k autorskoprávně chráněným dílům²³⁶. Přestože je zatím tato oblast z důvodu teritoriálního omezení licencí z nařízení vyloučena, vidím tento postup jako naději pro řešení této situace.

---

²³⁵ Návrh nařízení Evropského parlamentu 2016/0152(COD)

²³⁶ NEŠPŮREK, Robert, Jaroslav ŠUCHMAN a Lukáš JAKOUBEK. Geo-blocking: Budeme si všichni rovni? In: *Právní prostor* [online]. [cit. 2017-08-06]. Dostupné z: <http://www.pravniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/geo-blocking-budeme-si-vsichni-rovni>

5.4 Možnosti řešení pirátství praktickými a ekonomickými nástroji

Je otázkou, zda by se boj s internetovým pirátstvím neměl přesunout spíše mimo právní oblast a naopak zvyšovat počet legálních užití autorských děl osvětou a nabídnutím vhodných a rozumných možností pro uživatele. V praxi se často jedná o rozumnější, praktičtější a efektivnější řešení, která mají větší ohlas také ze strany společnosti.

5.4.1 Zvyšování dostupnosti děl na platformách typu Spotify a Netflix

Tyto platformy s hudebními a audiovizuálními díly nabízejí za rozumný měsíční poplatek celou škálu děl, k nimž získaly licenci. Např. Netflix nabízí za 210 Kč měsíčně k streamování relativně velké množství seriálů a filmů mimo jiné také z vlastní produkce. Podobným způsobem je možné předplatit si Spotify a získat ucelenou nabídku umělců a jednotlivých alb. Lze si je procházet, ukládat do playlistů a poté hudbu poslouchat. Hudbu uživatel nemusí jen streamovat online, lze ji také uložit do telefonu nebo počítače.

Takových platforem existuje velké množství, zaměřují se také na počítačové hry, na eknihy a další díla. Mnozí producenti televizních stanic, např. HBO, zavádějí podobné platformy s vlastní i „nasmlouvanou“ tvorbou. Podmínky každé služby se částečně liší, ale princip je podobný – učinit autorská díla dostupná uživatelům za cenu, kterou budou ochotni zaplatit. Pro uživatele je pak motivací právě jednoduchost užívání těchto platforem, menší obtíže s vyhledáváním, lepší kvalita díla a často také absence reklam. Zda je tento systém výhodný i pro autory, závisí na konkrétní platformě – např. uzavření smluv se Spotify má údajně smysl jen pro ty známější a poslouchanější interprety²³⁷. Určití zpěváci, např. Taylor Swift, tak v posledních letech svá díla ze Spotify stáhli. Na druhou stranu, předpokládám, že výsledkem pro Swift byl pouze fakt,

---

²³⁷ ČEŘOVSKÝ, Jan. Komentář: Jak Spotify a další ovládnou hudbu streamingem.

In: *Techboard* [online]. 2015 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: <http://techboard.cz/komentar-jak-spotify-a-dalsi-ovladnou-hudbu-streamingem/>

že uživatelé, kteří mají zaplacený Spotify, poté tuto zpěvačku dále neposlouchali, nebo její díla stáhli z nelegálních úložišť.

Velký úspěch zaznamenalo toto řešení např. v Norsku, podle norské IFPI více než ¾ příjmů z norského hudebního průmyslu je nyní získáváno ze streamovacích služeb jako Spotify nebo Tidal/WiMP a počet osob, které si někdy ilegálně stáhnou určitý soubor z webu, klesl od uvedení většího množství streamovacích platforem do Norska z 80 % na 4 %²³⁸. Navíc příjmy ze streamovacích serverů stouply v Norsku mezi roky 2012 a 2013 o 60 procent a dle průzkumu, jenž se týkal hudebního průmyslu, pouhé jedno procento mladých lidí přiznává, že pirátská díla patří mezi hlavní zdroje jejich hudby. Přitom o čtyři roky dříve se jednalo o 70 procent²³⁹.

Přestože tyto typy služeb začínají v České republice zažívat ohlas, v jejich úspěchu na úrovni Norska zatím ještě brání zejména omezená nabídka autorských děl (což je poznat například u Netflixu), případně pomalým přizpůsobováním národní poptávce (včetně např. faktu, že české titulky po příchodu Netflixu do ČR u většiny nabídky zcela scházely) a nedostatku šíření povědomí o existenci těchto možností do širších vrstev společnosti. Služba Spotify zase byla v červenci 2017 obviněna, že do svých nejúspěšnějších playlistů řadí hudbu pod falešnými účty neexistujících umělců, čímž se snažila ušetřit na honorářích. To její propagaci nepomáhá²⁴⁰. Je také otázkou, zda není součástí „české nátury“ bohužel také touha získat vše raději zadarmo. Naději, že by mohlo jít pouze o prázdný stereotyp, dává situace ohledně fungování platforem s počítačovými hrami typu OnLive, kde v poslední době dochází v ČR právě k podobnému trendu jako v Norsku²⁴¹.

---

²³⁸ AKRMAN, Libor. Norové vyzráli na hudební pirátství. In: *Dotyk* [online]. Praha: Vltava Labe Media, 2017 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: <http://www.dotyk.cz/byznys/norove-vyzrali-na-hudebni-piratstvi.html>

²³⁹ tamtéž

²⁴⁰ PETRIDIS, Alexis. Are Spotify's 'fake artists' any good? In: *The Guardian* [online]. London, UK: Guardian Media Group [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: <https://amp.theguardian.com/technology/2017/jul/13/are-spotifys-fake-artists-any-good>

²⁴¹ KOVALÍK, Jan. Streamované hraní smete piráty i konzole, míří i k vám. In: *Aktuálně.cz* [online]. Praha: Economia, 2017 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/technika/streamovane-hrani-smete-piraty-i-konzole-miri-i-k-vam/r~i:article:730414/>

5.4.2 Zvyšování veřejného povědomí mezi uživateli

Veřejným povědomím se rozumí osvěta v dané oblasti, tedy snaha o zvýšení obecné znalosti autorského práva. Jde o preventivní prostředek, který je zvláště v České republice, kde je povědomí o autorském právu ještě stále dosti nízké, nezbytný. Zvláště, když jsou často šířeny zkreslené informace a polopravdy, např. kampaně České pirátské strany (typu „Odkaz není zločin“ apod.). Nepřesné informace ovšem předává uživatelům i Česká protipirátská unie (ČPU), která například v rámci jakési pseudoosvěty promítala před filmy videa se zprávou, že sdílení pirátských kopií filmů je krádež. Přestože sdílení pirátských kopií je nelegální, krádež má dle trestního zákoníku zcela jinou skutkovou podstatu. ČPU se pak nemůže divit, že její tvrzení nejsou veřejností brána vážně a její stanoviska často nejsou respektována. Sama unie pak přichází s naprostým minimem vhodných a praktických řešení a možností debaty.

Pro zvyšování veřejného povědomí určitě není správnou cestou informování pouze o postizích a nelegálním užívání děl. Naopak, je vhodné motivovat uživatele k podpoře autorů, porozumění situaci a nabídnout jim vhodné alternativy typu výše uvedených streamovacích a podobných platforem. Je důležité, aby autoři, kolektivní správci i legislativci, byli otevřeni novým nápadům a diskuzi s uživateli. Je nezbytné přijít s dalším množstvím alternativ využívajících rozvoje médií a různorodosti možností a rozšířit je mezi uživatele. V roce 2013 vznikl například skvělý projekt 31s²⁴², který byl podpořen mnoha českými autory a producenty, včetně Národního filmového archivu. Tento projekt fungoval na bázi dobrovolnosti, pokud uživatel zhlédl snímek, o němž věděl, že pochází z nelegálního zdroje, mohl jej najít v databázi filmů a zakoupit za libovolnou částku licenci pomocí QR kódu. K tomuto projektu se přidaly také servery typu Uloz.to, WarForum a Warserver²⁴³. Bohužel, větší filmová studia a televizní společnosti se do toho projektu nezapojily, seznam snímků je tedy dosti úzký a zahraničních filmů je zde minimum. Tento projekt, stejně jako mnohé ostatní, úplně zapadl a za celou dobu své existence byl využit minimálně.

---

²⁴² Dostupný zde: <http://www.31s.cz/>

²⁴³ Revoluce se nekoná, za aktuální filmy a seriály přes 31s nezaplatíte. In: *Lupa.cz* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/revoluce-se-nekona-za-aktualni-filmy-a-serialy-pres-31s-nezaplatite/>

Úspěšným modelem se ukazuje také osvěta přímo ze strany úspěšných platforem a služeb. Například server YouTube zavedl za účelem řešení autorského práva systém ContentID, který umožňuje detekovat a odstraňovat obsah, který porušuje autorská práva. Nabízí při tom autorům automatizované nástroje, které jim umožní vznést nárok na vlastní obsah, případně svůj obsah zpeněžit²⁴⁴. Google se zároveň snaží budovat a nabízet uživatelům právě platformy s legálním obsahem a vylepšit svůj vyhledávací systém, aby zobrazený výsledek vyhledávání obsahoval pouze legální stránky²⁴⁵, v roce 2010 Google úplně přestal při vyhledávání zobrazovat stránky s warezem a torrenty²⁴⁶. Na vylepšení tohoto projektu spolupracuje (zatím alespoň ve Velké Británii) také se společností Microsoft²⁴⁷. V roce 2017 ohlásilo třicet tvůrců kreativního obsahu, mezi nimiž je např. HBO, Netflix, Amazon nebo Twentieth Century Fox, založení aliance pro boj s pirátstvím. Nese jméno Alliance for Creativity and Entertainment a dle tiskové zprávy má v plánu zaměstnat experty na autorské právo a šíření digitálního obsahu²⁴⁸.

---

²⁴⁴ Pokračujeme v boji proti internetovému pirátství. In: *Google: Official Blog Česká republika* [online]. [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: <https://czechrepublic.googleblog.com/2016/07/pokracujeme-v-boji-proti-internetovemu.html>

²⁴⁵ tamtéž

²⁴⁶ Google a Microsoft odstraní pirátské odkazy z hlavní stránky vyhledávačů. In: *Technet.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: http://technet.idnes.cz/google-microsoft-bing-pirastvi-do2-/sw_internet.aspx?c=A170221_130749_sw_internet_kuz

²⁴⁷ tamtéž

²⁴⁸ Global Entertainment Companies Join Forces to Launch the Alliance for Creativity and Entertainment to Reduce Online Piracy. In: *Http://www.prnewswire.com/* [online]. 2017 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: <http://www.prnewswire.com/news-releases/global-entertainment-companies-join-forces-to-launch-the-alliance-for-creativity-and-entertainment-to-reduce-online-piracy-300472720.html>

Závěr

Z rozboru vybraných institutů týkajících se odpovědnosti za porušení autorských práv na internetu je zřejmé, že přestože vývoj české právní úpravy se snaží reagovat na vývoj úpravy v rámci EU, stále zaostává zejména za vývojem technologií a vysokou úrovní schopností uživatelů, kteří se zákon obvykle snaží obejít. Je jasné, že jde o problém celosvětový a že změny není možné provést ze dne na den a najít nejúčinnější řešení vždy vyžaduje kvalitní výzkum a skloubení oprávněných zájmů několika stran.

Vždy je ale možné začít po malých krocích. Jako první bych doporučovala zaměřit se na upřesnění výkladu volného užití, nejen co se týče jasného upřesnění počtu rozmnoženin, na které se vztahuje, ale také ujasnění významu slovního spojení „pro osobní potřebu“. Přestože význam lze dovodit aplikací třístupňového testu, který navíc umožňuje soudu posoudit dle daných kritérií individuálně, shledávám nezbytnost přesnějších definic. Jako zásadní vidím zejména přizpůsobení se trendu evropského práva v rámci výslovného zákazu volného užití díla ze zřejmě nelegálního zdroje.

Dále by si současná právní úprava měla dát pozor na zvyšování odpovědnosti zprostředkovatelů obsahu, zejména poskytovatelů připojení k internetu, kteří s obsahem nenakládají přímo. V praxi je samozřejmě jednodušší obracet se s žádostmi a případnými žalobami na zprostředkovatele, zejména vzhledem k jejich lepší dohledatelnosti, toto řešení by ovšem mohlo vést k výsledku, že osoby přímo nakládající s obsahem nakonec nebudou ani kontaktovány a jejich odpovědnost bude řešena minimálně. Současná situace omezené odpovědnosti je z mého pohledu rozumná a vyšší odpovědnost, zejména pokud by byla spojená s povinností prevence, by přinesla mimo jiné nezbytnost většího monitoringu chování uživatelů na internetu a s tím spojené větší zásahy do osobnostních práv uživatelů.

V budoucnu bude taky důležité lépe vymezit odpovědnost poskytovatelů odkazu a provozovatelů internetových vyhledávačů, zejména s ohledem na jejich vysoké množství a rychlý vývoj. Je vhodné se zaměřit také na lepší vymahatelnost odpovědnosti a následně vzniklých nároků. V neposlední řadě je nezbytné rychleji reagovat na vývoj technologií i chování uživatelů na internetu, při přípravě právní úpravy zapojit odborníky. Další možnosti vidím navíc v lepším školení soudců, policistů (pro účely trestního práva), úředníků i veřejnosti.

Osvěta veřejnosti je zásadní také pro zlepšení situace ohledně počítačového pirátství. V současné době nemá velký význam bojovat proti němu na zákonné úrovni, ale naopak vhodnou, otevřenou diskuzí na odborné úrovni, která se bude snažit skloubit zájmy autorů, uživatelů, kolektivních správců i státu. Je zásadní přicházet s novými možnostmi, novými platformami, jež budou uživatelsky přístupné a přitom zajistí autorům dostatečný výnos. Tyto platformy, v rámci nichž vidím zmiňovaný Spotify, Netflix a HBO jako pouhý, ale moc dobrý začátek, by měly uživateli poskytnout dostatečné množství děl bez geografického omezení, jež v dnešní době způsobuje ve značné míře touhu obstarat si díla nelegálně. O těchto platformách je nutné uživatele vhodně informovat.

Další možnosti vidím také v aktivitách samotných kolektivních správců, platforem s legálním obsahem, i ve snaze úložišť typu YouTube omezit porušování autorských práv. Úkolem legislativců v tomto procesu je podporovat všechny v mé práci zmíněné možnosti nejen vhodným zákonným základem, ale zejména relevantními a aktuálními možnostmi podpory ve formě vzdělávání, poradenství a otevřenosti k debatě.

Použité prameny a literatura

1. Literatura, odborné články, odborné články z internetu, komentáře

AKRMAN, Libor. Norové vyzráli na hudební pirátství. In: *Dotyk* [online]. Praha: Vltava Labe Media, 2017 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: <http://www.dotyky.cz/byznys/norove-vyzrali-na-hudebni-piratstvi.html>

ANDERSON, Nate. <https://arstechnica.com/tech-policy/2011/11/piracy-problems-us-copyright-industries-show-terrific-health/>. In: *Ars Technica* [online]. New York City: Condé Nast, 2017 [cit. 2017-07-28]. Dostupné z: <https://arstechnica.com/tech-policy/2011/11/piracy-problems-us-copyright-industries-show-terrific-health/>

CERVANOVÁ, Anna. Odpovědnost za cizí obsah na internetu. In: *Právo pro podnikatele* [online]. Praha: Kropáček Legal, 2016 [cit. 2017-07-10]. Dostupné z: <https://pravopropodnikatele.cz/odpovednost-za-cizi-obsah/>

ČERMÁK, Jiří. Ochrana autorského práva v prostředí peer-to-peer sítí typu BitTorrent s přihlédnutím k rozsudku ve věci The Pirate Bay. *Právní rozhledy*. **8.**, 275 a n.

ČEŘOVSKÝ, Jan. Komentář: Jak Spotify a další ovládnou hudbu streamingem. In: *Techboard* [online]. 2015 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: <http://techboard.cz/komentar-jak-spotify-a-dalsi-ovladnou-hudbu-streamingem/>

DONÁT, Josef a Jan TOMÍŠEK. *Právo v síti: průvodce právem na internetu*. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-610-4.

FIALOVÁ, Eva. Odpovědnost vyhledávačů za porušení práv k duševnímu vlastnictví. In: *COFOLA 2011: the Conference Proceedings*. Brno: Masaryk University, 2011, s. 10.

HARTMANOVÁ, Dagmar. Webcasting - právní aspekty „vysílání po internetu“. In: *IT právo* [online]. Praha: Společnost pro právo informačních technologií, 2014 [cit. 2017-07-26]. Dostupné z: <http://www.itpravo.cz/index.shtml?x=91530>

HOLCOVÁ, Irena, Veronika KŘEŠŤANOVÁ a Martin VOBORNÍK. *Ochrana autorských práv: Informační materiál pro učitele k výuce na základních a středních školách*.

HUSOVEC, Martin. *Zodpovednosť na internete: podľa českého a slovenského práva*. Praha: CZ.NIC, c2014. CZ.NIC. ISBN 978-809-0424-883.

CHALOUPKOVÁ, Helena. *Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským (autorský zákon) a předpisy související: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2007. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-80-7179-586-5.

CHALOUPKOVÁ, Helena. *Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským (autorský zákon) a předpisy související: komentář*. 3. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2007. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-80-7179-586-5.

CHVÁLA, Tomáš. Internetové pirátství se mění - torrenty jsou mrtvé, streamování přebírá otěže. In: *Kinobox.cz* [online]. Praha, 2016 [cit. 2017-07-28]. Dostupné z: <https://www.kinobox.cz/clanek/11998-internetove-piratstvi-se-meni-torrenty-jsou-mrtve-streamovani-prebira-oteze>

JAKL, Ladislav. *Právní ochrana duševního vlastnictví*. Praha: Metropolitní univerzita Praha, 2011. ISBN 978-80-86855-78-3.

JANSA, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALÍŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATĚJKA. *Internetové právo: Praktický průvodce*. Brno: Computer Press, 2016. ISBN 978-80-251-4664-4.

JAVŮREK, Karel. Živě T-10: Napster a mp3 zdarma ke stažení. In: *Zive* [online]. Brno: CN Invest, 2017 [cit. 2017-07-27]. Dostupné z: <https://www.zive.cz/clanky/zive-t-10-napster-a-mp3-zdarma-ke-stazeni/sc-3-a-150583/default.aspx>

JEŽEK, David. Selhání Hadopi: Francie končí s odpojováním pirátů. In: *Diit.cz* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: <http://diit.cz/clanek/selhani-hadopi-francie-konci-s-odpojovanim-piratu>

JOHNS, Adrian. *Pirátství: boje o duševní vlastnictví od Gutenberga po Gatese*. Brno: Host, 2013. ISBN 978-80-7294-711-9.

KNAPPOVÁ, Marta, RADVANOVÁ Senta, Jiří ŠVESTKA a Jan DVOŘÁK. *Občanské právo hmotné*. 4., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: ASPI, 2007. ISBN 978-80-7357-231-0.

KOLOUCH, Jan. *CyberCrime*. Praha: CZ.NIC, z.s.p.o., 2016. CZ.NIC. ISBN 978-80-88168-15-7.

KOVALÍK, Jan. Opravdu pirátství škodí? Majitelé práv hlásí obří zisky. In: *Aktuálně.cz* [online]. Praha: Economia, 2017 [cit. 2017-07-28]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/technika/opravdu-piratstvi-skodi-majitele-prav-hlasi-obri-zisky/r~i:article:720791/>

KOVALÍK, Jan. Streamované hraní smete piráty i konzole, míří i k vám. In: *Aktuálně.cz* [online]. Praha: Economia, 2017 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/ekonomika/technika/streamovane-hrani-smete-piraty-i-konzole-miri-i-k-vam/r~i:article:730414/>

KŘÍŽ, Jan. *Ochrana autorských práv v informační společnosti*. Praha: Linde, 1999. ISBN 80-720-1190-1.

KŘÍŽ, Jan, Irena HOLCOVÁ, Jiří KORDAČ a Veronika KŘEŠŤANOVÁ. *Autorský zákon - komentář a předpisy související*. 2. vyd. Praha: Linde, 2005. ISBN 80-7201-385-X.

KŘÍŽOVÁ, Veronika. Rozhodnutí ve věci C-160/15 GS Media BV v. Sanoma Media Netherlands BV a další aktuality v oblasti autorského práva. In: *Epravo.cz* [online]. Praha, 0017n. 1. [cit. 2017-07-25]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/rozhodnuti-ve-veci-c-16015-gs-media-bv-v-sanoma-media-netherlands-bv-a-dalsi-aktuality-v-oblasti-autorskeho-prava-103102.html>

LA RUE, Frank. Report of the Special Rapporteur on the promotion and protection of the right to freedom of opinion and expression. In: *A/HRC/17/27*. 2011.

LESSIG, Lawrence. *Free culture: how big media uses technology and the law to lock down culture and control creativity*. New York: Penguin Press, 2004. ISBN 15-942-0006-8.

MAISNER, Martin. Pasivní vs. aktivní hosting: hranice režimu safe harbour. *Bulletin advokacie* [online]. 2017, (1 - 2), 40 - 44 [cit. 2017-08-09]. Dostupné z: http://www.cak.cz/assets/komora/bulletin-advokacie/ba_1-2_2017_web.pdf

MAISNER, Martin. *Pasivní vs. aktivní hosting: hranice režimu Safe Harbour* [online]. [cit. 2017-07-20]. Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/pasivni-vs.-aktivni-hosting-hranice-rezimu-safe-harbour?browser=mobi>

MATEJKA, Ján. Odpovědnost poskytovatelů web-hostingu za cizí obsah. In: *Lupa.cz: Server o českém internetu* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-07-14]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/odpovednost-poskytovatelu-web-hostingu-za-cizi-obsah/>

MILAN, Novák. Když se řekne webcasting. In: *Voxcafe* [online]. České Budějovice, 2017 [cit. 2017-07-26]. Dostupné z: <https://www.voxcafe.cz/cz/blog/webcasting/kdyz-se-rekne-webcasting.html>

MULLIN, Joe. Study of French “three strikes” piracy law finds no deterrent effect. In: *Ars Technica* [online]. New York City, USA: Condé Nast, 2017 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: <https://arstechnica.com/tech-policy/2014/01/study-of-french-three-strikes-piracy-law-finds-no-deterrent-effect/>

MYŠKA, Matěj. *Veřejné licence*. Brno: Masarykova univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-7538-2.

MYŠKA, Matěj. *Veřejné licence v České republice: verze 2.0*. Brno: Masarykova univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-7192-6.

MYŠKA, Matěj, Radim POLČÁK, Jaromír ŠAVELKA, Libor KYNCL a Iveta SVIRÁKOVÁ. *Veřejné licence v České republice: verze 2.0*. Brno: Masarykova univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-7192-6.

NEŠPŮREK, Robert, Jaroslav ŠUCHMAN a Lukáš JAKOUBEK. Geo-blocking: Budeme si všichni rovni? In: *Právní prostor* [online]. [cit. 2017-08-06]. Dostupné z: <http://www.pravniprostor.cz/clanky/obcanske-pravo/geo-blocking-budeme-si-vsichni-rovni>

NOVOTNÝ, Petr, Pavel KOUKAL a Eva ZAHOŘOVÁ. *Nový občanský zákoník*. Praha: Grada, 2014. Právo pro každého (Grada). ISBN 978-80-247-5165-8.

NULÍČEK, Michal. Ohrozí evropská autorskoprávní reforma hostingové služby? In: *Epravo.cz* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-07-22]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/ohrozi-evropska-autorskopravni-reforma-hostingove-sluzby-104702.html>

PAVEL, Jelínek. Autorská díla na internetu: Nahrávání a stahování. In: *Jelínek: Advokátní kancelář* [online]. Pardubice [cit. 2017-07-09]. Dostupné z: <https://www.advokatijelinek.cz/-autorska-dila-na-internetu-nahravani-a-stahovani.html>

PETRIDIS, Alexis. Are Spotify's 'fake artists' any good? In: *The Guardian* [online]. London, UK: Guardian Media Group [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: <https://amp.theguardian.com/technology/2017/jul/13/are-spotifys-fake-artists-any-good>

PRŮŠA, Jiří. Právní nejistota poskytovatelů připojení k Internetu ve vztahu k zákonu o hazardních hrách. In: *Epravo.cz* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-07-24]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/pravni-nejistota-poskytovatelu-pripojeni-k-internetu-ve-vztahu-k-zakonu-o-hazardnich-hrach-102074.html>

SMARTT, Ursula. *Media*. Second edition. NY, USA: Routledge, 2014. ISBN 978-0415662697.

SMEJKAL, Ladislav. Nová evropská směrnice o ochraně autorského práva v informační společnosti. In: *Ikaros: Elektronický časopis o informační společnosti* [online]. Praha, 2001 [cit. 2017-07-21]. Dostupné z: <https://ikaros.cz/nova-evropska-smernice-o-ochrane-autorskeho-prava-v-informacni-spolecnosti>

STRAUS, Jiří. *Kriminalistická metodika*. 2., rozš. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-124-3.

STUDENTI A PEDAGOGOVÉ PF UPOL. Odpovědnost za zprostředkovaný obsah. In: *SOOM.cz* [online]. Luběnice, 2017 [cit. 2017-07-21]. Dostupné z: <https://www.soom.cz/clanky/569--Odpovednost-za-zprostredkovany-obsah>

SÝKORA, Martin. Zpřístupnění díla prostřednictvím Internetu. In: *PravoIT.cz* [online]. Ostrava, 2009 [cit. 2017-05-29]. Dostupné z: <http://www.pravoit.cz/novinka/zpristupneni-dila-prostrednictvim-internetu>

ŠVESTKA, Jiří a Jan DVORÁK. *Občanské právo hmotné 2. 5.*, jubilejní aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2009. ISBN 978-807-3574-666.

TELEC, Ivo. *Autorský zákon: komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2007. Velké komentáře. ISBN 978-807-1796-084.

UHLÍŘ, Marek. Piráti na středních vlnách. *Respekt* [online]. 2010 [cit. 2017-07-28]. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/tydenik/2010/11/pirati-na-strednich-vlnach>

UHLÍŘ, Marek. *Piráti na středních vlnách*.

WILLIAM W. FISHER III. *Promises to keep: technology, law, and the future of entertainment*. Stanford, Calif: Stanford Law and Politics, 2007. ISBN 978-080-4758-451.

Pojem autorského práva. In: *AUTORSKÉ-PRÁVO.INFO: Informační portál z oblasti autorského práva* [online]. Praha, 2016 [cit. 2017-06-12]. Dostupné z: <http://www.autorske-pravo.info/pojem-autorskeho-prava>

O licencích: Jak fungují tyto licence. *Creative Commons* [online]. Mountain View, California [cit. 2017-07-08]. Dostupné z: <https://creativecommons.org/licenses/>

Autorská díla na internetu: Nahrávání a stahování [online]. Pardubice [cit. 2017-07-09]. Dostupné z: <https://www.advokatijelinek.cz/-autorska-dila-na-internetu-nahravani-a-stahovani.html>

Slovník. In: *Svět hardware* [online]. Praha, 2015 [cit. 2017-07-20]. Dostupné z: <https://www.svethardware.cz/slovník/c>

Video on Demand - když chcete film a ne procházku do půjčovny. In: *LUPA.cz* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-07-26]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/video-on-demand-kdyz-chnete-film-a-ne-prochazku-do-pujcovny/>

Peer-to-peer síť: Jak fungují a kde je problém. In: *Bezpečně online.cz* [online]. Praha: Národní centrum bezpečnějšího internetu, 2017 [cit. 2017-07-27]. Dostupné z: <http://www.bezpecne-online.cz/item/155-peer-to-peer-site-jak-funguji-a-kde-je-problem>

Peer to peer síť od A do Z: Gnutella a Ares. In: *Lupa.cz* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-07-27]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/peer-to-peer-site-od-a-do-z-gnutella-a-ares/>

Scenarios. In: *Digital Media Project* [online]. [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: <https://cyber.harvard.edu/media/scenarios>

Global Entertainment Companies Join Forces to Launch the Alliance for Creativity and Entertainment to Reduce Online Piracy. In: *Http://www.prnewswire.com/* [online]. 2017 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: <http://www.prnewswire.com/news-releases/global->

entertainment-companies-join-forces-to-launch-the-alliance-for-creativity-and-entertainment-to-reduce-online-piracy-300472720.html

JAK NA INTERNET: 2.1 Autorská práva. In: *Cz.nic* [online]. Praha: CZ.NIC z.s.p.o., 2017 [cit. 2017-06-09]. Dostupné z: <https://www.jaknainternet.cz/page/1191/autorska-prava/>

Licenční prvky. *Creative Commons České republika* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-07-08]. Dostupné z: <http://www.creativecommons.cz/licence-cc/licencni-prvky/>

Cache. In: *Computer Hope* [online]. 2017 [cit. 2017-07-24]. Dostupné z: <https://www.computerhope.com/jargon/c/cache.htm>

Mediální slovník: Streaming. In: *Media Guru* [online]. Praha: PHD, 2017 [cit. 2017-07-26]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/medialni-slovník/streaming/>

BitTorrent - Technologie. In: *Root.cz* [online]. Praha: Internet Info, 2017 [cit. 2017-07-26]. Dostupné z: <https://www.root.cz/clanky/bittorrent-technologie/>

Napster už není, co býval. In: *Lupa.cz* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-07-27]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/napster-uz-neni-co-byval/>

Přelomový rozsudek: Pirate Bay porušuje autorská práva a smí se blokovat. In: *Lupa.cz* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-07-27]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/prelomovy-rozsudek-pirate-bay-porusuje-autorska-prava-a-smi-se-blokovat/>

Co je to: Warez. In: *Unet* [online]. Polička: COMA, 2017 [cit. 2017-07-28]. Dostupné z: <https://www.unet.cz/blog/2015/11/24/co-je-to-warez/>

Google a Microsoft odstraní pirátské odkazy z hlavní stránky vyhledávačů. In: *Technet.cz* [online]. 2017 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: http://technet.idnes.cz/google-microsoft-bing-piratstvi-do2-/sw_internet.aspx?c=A170221_130749_sw_internet_kuz

Jak fungují veřejné licence k autorským dílům. *Online.muni.cz* [online]. Brno, 2013 [cit. 2017-07-06]. Dostupné z: <https://www.online.muni.cz/vite/3763-jak-funguji-verejne-licence-k-autorskym-dilum>

Jak funguje vyhledávání. In: *Google: Vše o vyhledávání* [online]. 2017 [cit. 2017-07-25]. Dostupné z: <https://www.google.com/intl/cs/insidesearch/howsearchworks/>

Pokračujeme v boji proti internetovému pirátství. In: *Google: Official Blog Česká republika* [online]. [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: <https://czechrepublic.googleblog.com/2016/07/pokracujeme-v-boji-proti-internetovemu.html>

Metavyhledávač. In: *Wikisofia* [online]. Praha: Filozofická fakulta UK, 2017 [cit. 2017-08-09]. Dostupné z: <https://wikisofia.cz/wiki/Metavyhled%C3%A1va%C4%8D>

CC in Review: Lawrence Lessig on Supporting the Commons. *Creative Commons* [online]. Mountain View, California, 2005 [cit. 2017-07-08]. Dostupné z: <https://creativecommons.org/2005/10/06/ccinreviewlawrencelessigonsupportingthecommons/>

Právní aspekty P2P. In: *IFPI: Česká národní skupina Mezinárodní federace hudebního průmyslu* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-07-27]. Dostupné z: <http://www.ifpi.cz/pravni-aspekty-p2p/>

Používáme BitTorrent. In: *PC World* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-07-27]. Dostupné z: <http://pcworld.cz/archiv/pouzivame-bittorrent-18635>

Co je autorské právo? In: *Filmynejsouzadarmo.cz* [online]. Praha: Česká protipirátská unie, 2017 [cit. 2017-07-27]. Dostupné z: <http://www.filmynejsouzadarmo.cz/cs/co-je-autorske-pravo/>

Revoluce se nekoná, za aktuální filmy a seriály přes 31s nezaplatíte. In: *Lupa.cz* [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-07-31]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/revoluce-se-nekona-za-aktualni-filmy-a-serialy-pres-31s-nezaplatite/>

Největší databáze ISP v ČR: 1 222 poskytovatelů a 92% pokrytí. In: *Internet pro všechny* [online]. Sušice, 2017 [cit. 2017-08-27]. Dostupné z: <http://www.internetprovsechny.cz/nejvetsi-databaze-isp-v-cr-1-222-poskytovatelu-a-92-pokryti/>

2. Přehled právních předpisů

z. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

z. č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

z. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

z. č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

z. č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů

ž. č. 132/2010 Sb., o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání a o změně některých zákonů

Směrnice 2000/31/ES o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu

Směrnice 2001/29/ES o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti

Směrnice 96/9/ES o právní ochraně databází

Směrnice 2008/95/ES, kterou se sblíží právní předpisy členských států o ochranných známkách

Směrnice 2010/13/EU o koordinaci některých právních a správních předpisů členských států upravujících poskytování audiovizuálních mediálních služeb

3. Přehled judikatury

ČR, Nejvyšší soud ve věci 5 Tdo 234/2009, ze dne 25. 3. 2009

ČR, Nejvyšší soud ve věci 8 Tdo 137/2013 ze dne 27. 2. 2013

SDEU ve věci C-435/12, ACI Adam BV a další vs. Stichting de Thuis kopie ze dne 10. 4. 2014

SDEU ve věci C-135/10, Societa Consortile Fonografici (SCF) vs. Marcou Del Corsovi ze dne 15. 3. 2012

SDEU ve věci C-324/09, L'Oréal a další vs. eBay a další

SDEU C-236/08, ve spojených věcech, Google France SARL vs. Viaticum SA a Luteciel SARL (C-237/08) a Google France SARL vs. Centre national de recherche en relations humaines (CNRRH) SARL a další (C-238/08) ze dne 23. 10. 2010

SDEU ve věci C-70/10, Scarlet Extended SA vs. Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs SCRL (SABAM) ze dne 24. 11. 2011

SDEU ve věci C-360/10, SABAM vs. Netlog NV ze dne 16. 2. 2012

SDEU ve věci C-314/12, UPC Telekabel Wien GmbH vs. Constantin Film Verleih GmbH a Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH ze dne 27. 3. 2014

SDEU ve věci C-466/12, Nils Svensson, Sten Sjörgen, Madelaine Sahlman, Pia Gadd vs. Retriever Sverige-AB ze dne 13. 2. 2014

SDEU ve věci C-348/13, BestWater International GmbH vs. Michael Mebes a Stefan Potsch ze dne 21. 10. 2014

SDEU ve věci C-160/15, GS Media BV vs. Sanoma Media Netherlands BV and Others ze dne 8. 9. 2016

SDEU ve věci C-131/12, Google Spain SL a Google Inc. vs. Agencia Espanola de Protección de Datos a Mario Costeja González ze dne 13. 5. 2014

SDEU ve věci C-202/12, Innoweb BC vs. Wegner ICT Media BV a Wegener Madeaverntions BC ze dne 19. 12. 2013

SDEU ve věci C-610/15, Stichting Brein vs. Ziggo BV, XS4ALL Internet BV ze dne 14. 7. 2017

SDEU ve věci C-607/11, ITV Broadcasting Ltd a další v. TVCatchup Ltd. ze dne 7. 3. 2013

Seznam použitých zkratk

SDEU	Soudní dvůr Evropské Unie
Autorský zákon	z. č. 121/2000 Sb., o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů
WIPO	The World Intellectual Property Organization (Světová organizace pro ochranu duševního vlastnictví)
WCT	WIPO Copyright Treaty (Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském)
WPPT	WIPO Performances and Phonograms Treaty (Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech)
TRIPS	Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights (Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví)
IFPI	International Federation of the Phonographic Industry (Mezinárodní federace hudebního průmyslu)

Abstrakt

Tato práce se zabývá problematikou odpovědnosti jednotlivých subjektů na internetu, zejména za zpřístupňování díla veřejnosti a jeho stahování z internetu, a s tím úzce spojeným internetovým pirátstvím. Jejím cílem je vymezit odpovědnost subjektů ve světle současného vývoje internetu a aktuálně užívaných služeb a platforem, vystihnout problematiku internetového pirátství a navrhnout nejúčinnější možnosti řešení tohoto fenoménu v dnešní době. Při tom vychází jak ze zákonné úpravy, tak i z judikatury českých soudů a hlavně Soudního dvora Evropské unie.

V první části práce uvádím čtenáře do základních institutů autorského práva, popisují předmět autorskoprávní ochrany a výjimky z ní. Rozebírám zejména podmínky volného užití díla, jež považuji za zásadní institut pojící se s mým tématem. V části druhé se věnuji odpovědnosti za zpřístupňování díla na internetu, nejprve řeším, co se rozumí samotným zpřístupňováním díla veřejnosti, poté rozlišuji odpovědnost za zpřístupňování vlastní obsahu a obsahu cizího. V rámci obsahu cizího řeším zejména možnosti omezení odpovědnosti specifických zprostředkovatelů obsahu v souvislosti s podmínkami tzv. „bezpečného přístavu“ (safe harbour) na základě směrnice o elektronickém obchodu, jejíž obsah byl přenesen do zákona o některých službách informační společnosti. Věnuji se zde také odpovědnosti poskytovatelů internetových odkazů a odpovědnosti internetových vyhledávačů. Třetí část mé práce poté řeší specifické případy zpřístupňování obsahu na internetu, zejména odpovědnost v rámci P2P sítě a odpovědnost za streamování díla. V následující části rozebírám odpovědnost koncových uživatelů za stahování díla z internetu. Část pátá, poslední, se věnuje fenoménu internetového pirátství. Na začátku shrnuje jeho vývoj a současnou situaci, následně přicházím s možnostmi řešení internetového pirátství a výhodami i nevýhodami těchto jednotlivých řešení.

Abstract

My work deals with the issue of liability of individual parties in the internet, especially the liability for making the work protected by copyright available to the public and downloading it from the internet, and with internet piracy, which is closely connected with this issue. Its aim is to define the liability of the parties in the light of present development of the internet and currently used services and platforms, to illustrate the issue of internet piracy and to suggest the most effective ways to solve such phenomenon today. This is based both on statutory provisions and on the case-law of the Czech courts and, in particular, on the Court of Justice of the European Union.

In the first part of the thesis I introduce readers to basic institutes of copyright, I deal with the subject of copyright protection and the exceptions from it. I discuss in particular the conditions of free use of the work which I consider to be the fundamental institute connected with the topic of my work. In the second part I deal with making the work available on the Internet, first I describe what is meant by „making the work available to public“, later I distinguish between the liability for making available the own content and the other people’s content. In the context of the other’s content, I especially address the possibility of limiting the liability of specific service providers in relation to the conditions of the so-called "safe harbour" under the e-commerce directive, the content of which was transposed into the Czech legislation (Act on specific information society services). I also discuss the liability of hyperlink providers and the liability of internet search engines. The third part of my work then addresses specific cases of making available on the Internet, especially the responsibility within P2P networks and the responsibility for streaming the work. The following part discusses the responsibility of end users for downloading the work from the Internet. Part five, the last one, deals with the phenomenon of internet piracy. The beginning of this part summarizes the history of piracy and current situation, later I present the possibilities of solving the problems of internet piracy and the advantages and disadvantages of these individual solutions.

Klíčová slova – Keywords

Autorské právo

Copyright

Porušování autorského práva

Copyright infringement

Odpovědnost

Liability

Piráství

Piracy

Internet

Internet

Zprostředkovatelé

Providers

Odkaz

Hyperlink